bpost
PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE
P004990

't KRANTJE

DRIEMAAND. TIJDSCHRIFT UITGEGEVEN DOOR DE VRIENDENKRING NIERPATIËNTEN ROESELARE
V.U.: SEGAERT ANDRÉ, VAN ARTEVELDESTRAAT 5, 8830 HOOGLEDE - KANTOOR VAN AFGIFTE: ROESELARE
25° JAARGANG: NR. 4 - OKTOBER - NOVEMBER - DECEMBER 2014

VRIENDENKRING

NIERPATIËNTEN

ROESELARE

VRIENDENKRING NIERPATIENTEN
ROESELARE V.Z.W.

Telefoon 051/40 55 51
Telefax 051/40 64 20
E-mail: tielttravel@tielttravel.be

Verg. kat. A-1979

n.v. TIELT TRAVEL

n.v. TIELT TRAVEL
Bruggestraat 9, 8700 Tielt (Belgium)

UIT SYMPATHIE

COLOFON

25ste Jaargang, nummer 4 - 2014

V.U.:
Segaert André, Van Arteveldestr. 5, 8830 Hooglede

Redactie:
Segaert André

Eindredactie:
Segaert André Tel. 051/22 22 78
E-mail:
andre-en-magda.segaert@telenet.be

Werkten mee: Gino Matthys, Maurice Debusschere, Stefaan Maddens, An Defour, Sonja Bourgeois, Veerle Calis, Dr. An Vanacker, Stefanie Azou en Coene Dominique.

Doelstellingen van de VZW:
Begeleiden en informeren van patiënten
Geven van advies.
Communicatie bevorderen.
Dienstverlening.

Giften kan u storten op rekeningnummer:
BE 89 4675 0322 6185

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder voorafgaandelijke toestemming van de uitgever. Gepubliceerde artikels binden slechts de auteurs en engageren de VZW niet.

Voorzitter:
Matthys Gino GSM 0476/ 944 522
E-mail: gino.matthys@telenet.be

Ondervoorzitter:
Meersseman Jean-Paul

Penningmeester:
Matthys Gino

Secretaris:
Maddens Stefaan

Maatschappelijke zetel:
Eugeen de Grootelaan 72, 8650 Houthulst 051/ 7000 84

Website:
www.nierpatientenroeselare.be

EDITORIAAL

Beste Vrienden,

De regen valt met bakken uit de lucht, een koude wind geselt de ramen. Kortom geen weer om een hond door te jagen. Ideaal weer dus om eens terug te mijmeren over het voorbije jaar.

Maar eerst minder leuk nieuws. Noodgedwongen moesten we in het bestuur afscheid nemen van Jimmy Bostyn en Sabine Verniest. Beiden gaven om persoonlijke redenen hun ontslag.
Ik mag zeggen dat dit een groot verlies is, want met hun afscheid verliezen we toch twee boegbeelden van onze vereniging.
Twee personen die zich jarenlang onbaatzuchtig ingezet hebben!! Daarvoor wil ik hun bij deze hartelijk bedanken. We zullen jullie missen!!!

Het afgelopen jaar kende een paar succesvolle activiteiten met als absolute uitschieters de elfdaagse naar Portugal en de daguitstap.
Minder goed verlopen is het weekend naar Parijs: er liepen heel wat dingen fout en natuurlijk is dit voor niemand prettig. We werken eraan om dit in de toekomst zoveel als mogelijk te vermijden.

Dit jaar hebben we ook een bijzonder succesvolle tombola achter de rug. Graag wil ik jullie allen danken voor de moeite en inzet.
Toch moet ik twee personen eens extra in de bloemetjes zetten. Danny Vermeulen en Georges De Vos: jullie zijn allebei topverkopers, dat is weer maar eens bewezen! Hartelijk bedankt!!!!

Zoals ieder jaar dank ik iedereen die het voorbije jaar op de één of andere manier onze vereniging gesteund heeft of zich daarvoor heeft ingezet. Dokters, verpleegkundigen, sponsors en natuurlijk jullie allemaal!!!
Toch nog een extra dankwoord voor Schoenen Torfs die onze vereniging gesteund heeft met de mooie som van 2500 €. We zullen deze centjes heel goed besteden. Dank!

Verder wens ik jullie allen een heel goed jaareinde en een voorspoedig maar vooral gezond 2015 toe!!!

Tot volgend jaar!

Gino

ELFDAAGSE PORTUGAL

Dinsdag 30 september: naar goede VNR-traditie stonden verschillende reizigers al lang voor het afgesproken uur in de nog slaperige Wilgenstraat te wachten.
Helaas liep al gauw het bericht binnen dat de bus al 20 minuten te laat was aangekomen in Veurne. En voor hij bij ons stilstond, onze bagage was ingeladen en wij ingestapt waren, hadden we meer dan een half uur vertraging.
Onderweg kregen we ook nog af te rekenen met de dagelijkse files zodat onze vertraging nog opliep en Stefaan een ongeduldig telefoontje kreeg van op de luchthaven want voor deze reis namen we geen charter maar een lijnvlucht.

Onder het rijden maakte Stefaan ook nog het minder prettige nieuws voor de dialysepatiënten bekend: het spiksplinternieuwe dialysecentrum in Cascais had niet op tijd zijn vergunningen binnengehaald zodat we daar niet terecht konden.
Verschillende voorgestelde alternatieven waren onaanvaardbaar geacht en de enige bruikbare variant kwam van een dialysecentrum in Lissabon waar de VNR-patiënten in 3 ploegen naartoe moesten met een aantal nadelen voor elke ploeg: sommigen zouden vroeg uit de veren moeten, anderen zouden telkens een namiddag verliezen en weer anderen zouden pas in de late avond terug in het hotel komen.
Ook voor de begeleidende verpleegkundigen zou dit zwaar uitvallen maar ... het was dit of ... de reis annuleren.

We kwamen aan de luchthaven. Het inchecken verliep zonder incidenten en uiteindelijk hingen we dan toch goed en wel in een prachtig blauw uitspansel boven een vlekkeloos wit wolkentapijt in de blijde verwachting van *"Portugal, here we come".*

Landing over de Taag met in de verte de 25-Aprilbrug.

In de namiddag landden we op de luchthaven van Lissabon en maakten er meteen kennis met de aangenaam warme temperatuur van onze vakantiebestemming.
Alle formaliteiten verliepen vlekkeloos tot aan het ophalen van de bagage. Ontreddering en zelfs traantjes toen duidelijk werd dat er twee valiezen ontbraken: die van Noëlla Pype, echtgenote van André Goethals en die van VNR-bestuurslid Marc Cobbaert.
Er werd aangifte gedaan en gelukkig werden de verloren voorwerpen in de eerstvolgende dagen teruggevonden en aan hun rechtmatige eigenaars terugbezorgd.

De busrit naar hotel Vila Galé duurde maar een half uurtje en het inchecken verliep vlekkeloos dankzij het initiatief om al op voorhand een kopie van de identiteitskaarten op te sturen.
Ik zocht maar vond geen vertaling van de naam van ons hotel maar het logo deed me denken aan een galjoen, zo'n laatmiddeleeuws schip van de ontdekkingsreizigers, heel toepasselijk voor Por-

tugal.
Hoe dan ook bleek uit ons tiendaags verblijf (wat mij betreft althans) dat het personeel en de directie er erg gastvrij, vriendelijk en behulpzaam waren en het eten overdadig, lekker en gevarieerd in een gezellig restaurant. Wegens de kleinschaligheid vergde het van onze groep enige organisatie om het avondmaal te gebruiken maar ook daar vonden we een plezierig kantje aan.

De kamers waren ruim, comfortabel en net en het uitzicht was prachtig. Ik miste een terras en de faciliteit om een handdoek te drogen, je kan niet alles hebben hé, en met enige vindingrijkheid...

Het kleine, leuke openluchtzwembad was voor sommige mensen moeilijk toegankelijk omdat je er alleen via een trap naartoe kon maar het prachtige weer tot in de late avonduren, en de nabijheid van het strand, enkele gezellige terrasjes en het casino maakten veel goed.

De bagage uitpakken en onszelf wat verfrissen van de reis en de rest van die eerste dag kon besteed worden aan een eerste verkenning van de omgeving, de gemakkelijkste weg naar het strand, een leuke buurtwinkel, een schat van een terrasje om te aperitieven vlak naast het hotel, …

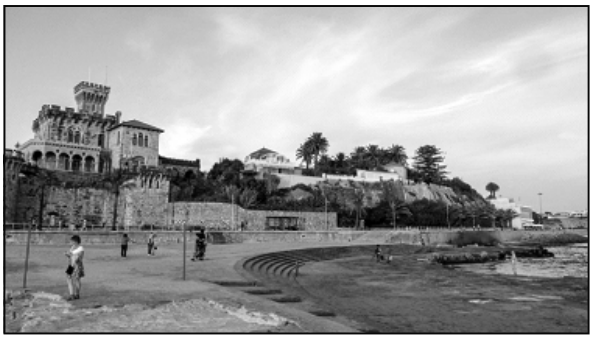

Het strand vlakbij hotel Vila Galé

Bij de heenreis moest iemand alvast verstek geven: Ann De Bie, de vriendin van Gino was net die morgen voor het eerst oma geworden en had er - vanneigens - de voorkeur aan gegeven om eerst haar prachtige kleindochter te zien en ons dan met een latere vlucht te vervoegen. Gino en Samya gingen Ann even later met een taxi ophalen aan de luchthaven en zo konden we nog allemaal samen souperen en het glas heffen op de nieuwe wereldburgeres.

Woensdag 1 oktober: voor dag en dauw zaten de dialysepatiënten en verpleegkundigen van de vroege shift aan het ontbijt om tijdig met een busje naar Lissabon te vertrekken voor hun behandeling.
Die van de middag- en late shift en ook de andere medereizigers konden nog even van hun bed genieten en daarna van wat de dag zoal te bieden had.

Zelf trok ik na het ontbijt richting het mooie stadje Cascais. Er waren er wel meer van onze groep op dat idee gekomen. Deels langs het strand, deels langs de Av. Marginal, de baan die de kust volgt bleek een mooie en afwisselende weg. Onder die kustbaan en de erlangs lopende spoorweg van Cascais naar Lissabon zijn er op geregelde afstanden tunnels die naar het strand lopen.

Het met azulejos betegelde portaal van een kloosterkerkje in Estoril

Na de middag stapte ik terug naar Esto-

ril, wandelde eerst door het mooie park voor het casino waar enkele VNR-leden rustig op een bankje in de schaduw van deze aangename groene omgeving aan het genieten waren.

De Av. Marginal bleek verder in oostelijke richting nog een aantal mooie gebouwen in petto te hebben, oude en nieuwe. Langs die baan staan ook enkele ruïnes van oude versterkte burchten die over de oceaan uitkijken. Ik besloot in een ervan binnen te gaan langs een achter struiken verscholen deur. "*Urban Exploring*" heet dat in het vakjargon van fotografen.
Het was even verschieten toen bleek dat er een dakloze in die ruïne woonde. Maar de jonge man was zo gastvrij mij in zijn "huis" uit te nodigen en liet mij van daaruit ook fotograferen. Hijzelf wilde niet op de foto omdat, naar zijn zeggen, zijn haar niet netjes geknipt was. Dat moest uiteraard gerespecteerd worden. We hadden een lang en interessant gesprek, deels in het Engels, Frans of Spaans, deels in gebarentaal.
Na afscheid te hebben genomen van mijn vriendelijke gastheer ging ik ook nog op bezoek bij de bomberos waar Peter mij die morgen al voor was geweest. Ook daar kreeg ik een rondleiding door Claudio tot een oproep voor een interventie het bezoek beëindigde.

Donderdag 2 oktober: voor de eerste excursie van de reis verzamelden we om 9.15 in de lobby van het hotel. We vertrokken een uur vroeger dan oorspronkelijk voorzien omdat we onverwachts een restaurantbezoek hadden kunnen inlassen.
Met de hele groep ging het in een rustige wandeling langs het strand tot Cascais. Even een deugddoende halte op een terrasje aan de haven om dan verder te stappen, het stadscentrum in waar behalve mooie gebouwen en monumenten ook nog gezellige terrasjes waren.
Na nog een korte klim kwamen we bij het restaurant waar het aperitief, een lekkere maaltijd en een zo mogelijk nog lekkerder dessert met koffie ons wachtte.

Een onverwacht restaurantbezoek in Cascais

Het stadje Cascais en zijn haven boden heel wat bezienswaardigs. Het plaatsje zou zowat 5.000 jaar geleden al bewoning gekend hebben. Later werd het een Romeinse vestiging, viel daarna in Moorse handen en werd in de 12-de eeuw Portugees toen het land onafhankelijk werd.
In de 14-de eeuw werd de haven belangrijk als tussenstop voor schepen die naar Lissabon voeren.
Halfweg de 19-de eeuw ontwikkelde Cascais zich tot een mondaine badplaats, geliefd bij de Portugese adel, vandaar de vele paleisjes en villa's die de aandacht van de toeristen trekken...
Hier woonde ook de laatste koning van Italië, Umberto II die na slechts 33 dagen regeren werd afgezet en verbannen.

Na het middagmaal ging het via een korte maar steil afdalende straat naar de twee bussen die ons opwachtten voor de verdere excursie.
Het instappen en inladen van de rolstoelen zorgde even voor verkeerschaos maar de politie wist er alles in goede banen te leiden. Het plaatselijke reisagentschap dat de excursies en het vervoer van en naar het dialysecentrum verzorg-

de deed dat altijd op voortreffelijke wijze en zorgde waar nodig voor bijstand van de politie en verdiende zeker ieders bewondering hiervoor.

Langs het prachtig betegelde stadhuis van Cascais en de citadel, de laatste verblijfplaats van de in 1910 verbannen Portugese koning Emanuel II, reden we de stad uit. We hadden hierbij het gezelschap van een Portugese gids. Zij sprak weliswaar geen perfect Nederlands maar deed het nog altijd een stuk beter dan sommige Belgische politici.
En onderweg leerde zij ons een en ander over Portugal, de plaatsen waar we langs reden en de plaatsen waar we naartoe gingen, het immense natuurgebied van Sintra en de tropische planten en bomen die er gedijen dank zij het heersende microklimaat. We kwamen ook een en ander te weten over de door surfers geliefde stranden van Guincho en de gelijknamige meeuwensoort die er voorkomt.
De reis ging via de historische stad Sintra en langs kronkelige wegen richting Cabo da Roca. Deze 140 m hoge "rotskaap", is het meest westelijke punt van Europa en van Europees Portugal (het ten westen van Afrika gelegen eiland Madeira en de tussen Lissabon en New York gelegen Archipel der Azoren zijn autonome regio's van Portugal).

In Sintra staan er heel wat paleizen en luxueuze villa's omgeven door prachtige Engelse tuinen met hoge tropische bomen, ingevoerd uit Brazilië en Zuid-Afrika. En tussen de bomen door vingen we een glimp op van de koepels van het 19-de eeuwse paleis van Monserrate en zijn exotische tuinen.
We reden door Azóia, het meest westelijke dorp van het Europese vasteland, en bereikten weldra de grote parking van Cabo da Roca. De plaats leek drukbezocht.
Hoog op de met bodembedekker begroeide rots zagen we een wit gebouw met een opvallende vierkante toren waar bovenop een nog meer in het oog springend rood vuurtorenlicht prijkte, de uit 1722 daterende 22m hoge *Farol do Cabo da Roca* die zijn lichtsignaal tot 48km ver over zee projecteert.
In een lange rij schoven bezoekers van onze groep en andere toeristen aan voor een prachtig vergezicht over de Atlantische Oceaan en/of om zo dicht mogelijk de omheining van de vuurtoren te naderen. Via een smal paadje tussen de *Carpobrotis Edulis*, de vetplant die zowat de hele bodem van de kaap overgroeit, kwamen we terug op de weg. Daar gebeurde het: Ann Defour struikelde over een kei en ging tegen de vlakte, sprong terug op de been en vergewiste er zich snel van dat niemand het gezien had. Pas hierna inspecteerde ze haar pijnlijke been dat ernstige schrammen had opgelopen.

Het druk bezochte Cabo da Roca met de opvallende vuurtoren

Rond 16 uur vertrokken we naar Mafra. We kwamen langs een plaatsje genaamd Colares waarvan onze gids vertelde dat men er wijn verbouwt op een heel bijzondere manier: sinds de 12-de eeuw graaft men de 5 tot 7m zandgrond weg om de wijnstokken in de ondergrond, die uit klei bestaat, te planten. Eens de stokken beginnen te groeien vult men het zand weer aan. Na een tiental jaren ko-

men de wijnstokken op hun normale hoogte boven de grond en kan men wijndruiven beginnen oogsten. De lange wachttijd en het vele werk maakt dat de productie van Colareswijn beperkt is en dus aan de dure kant. Anderzijds zijn de wijnstokken bestand tegen aantasting door wijnluis.
Mafra is vooral gekend voor zijn imposante paleis. Het bouwwerk werd in de 18-de eeuw gebouwd door koning João V. De koning beloofde de franciscanen een klooster wanneer zijn gebeden voor een troonopvolger zouden verhoord worden. Bij de geboorte van zijn dochter werd met de bouw van een bescheiden klooster begonnen.

Het indrukwekkende paleis van Mafra met de twee torens van de basiliek waar Belgische beiaarden in hangen

Maar met het vele goud uit Brazilië en diamanten uit Angola, twee koloniën van Portugal, groeide dit project uiteindelijk uit tot een reusachtige combinatie van een klooster, basiliek en koninklijk paleis. Het complex heeft een oppervlakte van 37.790m². Het telt 1200 kamers en 156 trappenhuizen. De bouwstijl is een combinatie van barok en neoclassicisme. In het paleis is een bibliotheek met 40.000 boeken. In de basiliek staan zes orgels en in de torens hangen twee beiaarden waarvan de 184 klokken in België (Luik en Antwerpen) gegoten werden.

Voor de beeldhouwwerken werd roze en witte marmer uit de streek gebruikt maar voor de mooiste beelden werd Italiaans marmer ingevoerd.

Bij aankomst in Mafra bleef nog maar zowat 45 minuten over voor bezoek. De mogelijke opties waren of het paleis, of de basiliek, of de tuinen, of een terrasje. Een deel van onze groep bezocht de basiliek en anderen genoten van een terrasje.
Zelf besloot ik naar de tuinen te trekken verwachtend een bescheidener versie van de tuinen van Versailles te zien. Dit was een ontgoocheling maar er was toch gelegenheid om enkele mooie foto's te maken.
Op het afgesproken uur, 18.30 vertrokken de bussen weer naar Estoril. Onderweg vernamen we nog dat de prachtige Delfts blauwe keramiektegels die allerlei taferelen voorstellen en in Portugal zowel binnen- als buitenmuren van heel wat huizen, kerken en andere gebouwen sieren azulejos genoemd worden.
Op uitnodiging van Gino gingen de geïnteresseerden die avond naar het nabij gelegen casino, wat bij sommigen zo goed in de smaak viel dat zij pas in de vroege uurtjes hun bed terugvonden.

Vrijdag 3 oktober: die morgen ging ik voor dag en dauw naar het strand want Peter had me verteld over de prachtige zonsopgang die er te zien was.
De oceaan ging nogal wild tekeer, een meevaller voor wat spectaculaire fotografie. Aan het einde van de golfbreker nabij de haven van Cascais, aan het lichtbaken waar de golven schuimend te pletter sloegen was de perfecte plaats voor mijn statief. Nog in het donker bleek een goed moment om enkele foto's te schieten met secondelange sluitertijden waardoor de zee bedekt leek met een laag mist. Ook de overslaande gol-

ven gaven op die manier mooie beelden. En de zonsopgang, ergens boven Lissabon, maakte het vroege opstaan meer dan de moeite waard.

Een deel van onze groep trok alvast als voorhoede naar Lissabon.
Voor hotel Vila Galé ligt een van de spoorwegstations van Estoril en van daaruit rijd je moeiteloos met de trein naar de Portugese hoofdstad. Voor anderen droeg een duik in een woelige zee bij tot de geneugten van die dag.

Een wandeling langs het strand in oostelijke richting leverde nog enkele spectaculaire beelden op van op de rotsen beukende golven en van surfers die er hun sport beoefenden.
Ook de terugtocht leverde nog wat foto's van gebouwen en van bloemen en planten op, en van een blitse oude Ford Anglia met een Hollandse nummerplaat.

Zaterdag 4 oktober: de reis ging naar het historisch stadje Evora. Een andere gids dan bij de vorige excursie vergezelde ons en ... amaai wat kon die madam vertellen!
Op een boogscheut van ons hotel, in een laan omzoomd met platanen maakte zij ons opmerkzaam op een huis dat vroeger van Belgisch voetbalkeeper Michel Preud'homme was en in dezelfde adem wees zij een rotonde aan waarop een standbeeld staat van de graaf en gravin van Barcelona, de ouders van (pas afgetreden) koning Juan Carlos van Spanje. Na enige omzwervingen ten gevolge van de Spaanse burgeroorlog en de regering van dictator Franco woonden zij een tijdlang in Estoril.

Wij namen de autosnelweg naar Lissabon waar wij de rivier de Taag overstaken om de regio genaamd de Alentejo - "voorbij de Taag" - binnen te rijden. Onderweg vertelde onze gids honderduit over allerlei wetenswaardigheden over Portugal, Lissabon en de streek waar we naartoe reden.
Zo vernamen we dat Lissabon, de stad die we de volgende dag zouden bezoeken, een dure plaats is om te leven en dat het er meestal heel druk is. De meeste middenklassers trekken dan ook naar de buitensteden waar het goedkoper wonen en leven is.
In de weekends blijft iedereen buiten de grootstad zodat het voor toeristen vooral dan plezierig is om Lissabon te bezoeken.

De Alentejo is in oppervlakte vergelijkbaar met België en beslaat een derde van Portugal maar er wonen maar 1 miljoen mensen. Het is een dun bevolkte regio in tegenstelling met de hoofdstad waar ca. 3 miljoen inwoners, een derde van de Portugezen wonen.

We reden langs het reusachtige Monsanto Park waarvan de oppervlakte 1/3 van Lissabon beslaat. Het park werd in 1934 aangelegd als groene long voor de stad. In 1954 werd in het park een racewagencircuit aangelegd waarop in 1959 ook één F1 Grand Prix gereden werd, gewonnen door de befaamde coureur Stirling Moss. Daarna geraakte het circuit uit de internationale belangstelling. In het park bevinden zich zowel de gevangenis als verschillende faculteiten van de universiteit van Lissabon.

We reden echter verder naar de zuidelijke oever van de Taag.

Over de Taag lopen twee bruggen. De oude brug , waar we over reden, werd in 1966 gebouwd door hetzelfde bedrijf dat de brug over de Golden Gate in San Francisco heeft gebouwd. Het is er een iets kleinere kopie van: Golden Gate is 2737m lang en 227m hoog, de Portugese *"25-de-Abrilbrug"* is 2277m lang en 70m hoog. Onder de 6 rijvakken voor auto's loopt er ook een spoorweg die beide oevers van de stroom verbindt.
De brug werd oorspronkelijk Salazarbrug genoemd naar de toen over Portugal heersende dictator. Na zijn dood in 1970 hield de brug zijn naam maar op de dag van de Anjerrevolutie in 1974 werd zij demonstratief omgedoopt tot 25-aprilbrug.

De nieuwste brug, De Vasco da Gamabrug is een 17,185 km lange tui- of kabelbrug en is genoemd naar de bekende Portugese ontdekkingsreiziger. De bouw duurde van 1995 tot 1998 en werd geopend voor Expo '98 in Lissabon. Het is de langste brug van Europa en verbindt het noorden van Lissabon met de zuidoever van de Taag.

Op de linker Taagoever (zuidoever), in de gemeente Almada, staat een "Christus Koning" beeld waaraan van 1950 tot 1959 werd gebouwd en dat een kleinere kopie is van het beeld in Rio de Janeiro. Het werd opgericht als beschermer van Lissabon omdat Portugal buiten de tweede wereldoorlog is gebleven. Het beeld zelf is 28m hoog en staat op een voetstuk in de vorm van een poort van 75m hoog (het beeld boven Rio is 38m hoog en staat op een 700m hoge berg).

Naarmate we de Alentejo binnenreden zagen we het landschap veranderen naar een dun bewoond gebied, grotendeels vlak en droog.
Onze gids vertelde dat de zomertemperaturen hier extreem kunnen stijgen tot wel 45°C terwijl het in de winter, naar Portugese normen, koud kan zijn: 4 à 5° C en dat het zelfs kan sneeuwen maar zelden regent. Hoorden we bij dat laatste een lange zucht door de bus gaan, of was het maar inbeelding?

De landbouw in deze streek is dus niet denderend behalve voor een aantal typisch Portugese gewassen.
Tegenwoordig worden er veel lekkere rode wijnen met een hoog alcoholgehalte geproduceerd.
Ook olijven worden er gekweekt al dekt de productie de eigen vraag niet omdat er in de Portugese keuken veel olijven en olijfolie worden gebruikt; er worden dan ook olijven ingevoerd uit Spanje.
We zagen ook heel wat dennen- en pijnbomen. Er groeien conische bomen die wij ook in onze streken zien maar ook naaldbomen met bolle kruinen die beter de ontzanding tegenhouden maar die ook geliefd zijn omwille van hun vruchten, denappels waarvan de pitten veel gebruikte ingrediënten zijn in de Portugese keuken.

Maar nog iets verder zagen wij de belangrijkste boom van de streek: de kurkeik. Portugal is namelijk de grootste wereldleverancier van kurk en deze materie is afkomstig van de bast van kurkei-

ken.
Deze bomen gedijen goed in de Alentejo omdat zij goed bestand zijn tegen de warmte en zeer weinig water nodig hebben, aldus onze charmante en welbespraakte gids.

Door de droogte groeien er weinig grassen maar toch wordt er vee geteeld: koeien, stieren voor de stierengevechten waar de bevolking gek op is, en schapen, geiten en varkens.

Typisch voor de "Iberische" varkens uit de streek is dat de dieren zwart van kleur zijn. De dieren lopen vrij rond op de akkers en voeden zich met de eikels van de steen- en de kurkeiken. Wanneer zij rond de 100kg wegen worden zij geslacht en hun vlees is minder vet en smaakt ook anders dan dat van "onze" roze varkens die weinig beweging hebben en letterlijk vetgemest worden.

We reden langs kurkeikplantages waarover wij vernamen dat die bomen in de eerste 40 jaar na aanplanten niets opleveren maar wel 200 jaar meegaan.
Na 40 jaar aangroei wordt de schors om de 9 jaar, in de hete maanden juli en augustus, van rond de stam geoogst. We zagen dan ook die grote bomen waarvan een deel van de schors weggehaald was waardoor we het roodachtige hout zagen dat dan langzaam weer verkleurde naarmate de schors zich opnieuw vormde, een proces dat 9 jaar duurt. De opbrengst van een boom kan wel 10.000 kurken bedragen.
Het afval dat niet goed genoeg is voor kurken voor wijnflessen wordt gebruikt voor het vervaardigen van thermische isolatie (en versiering) in de bouw, voor het maken van kunst en meer en meer voor het maken van kurken souvenirs om aan de toeristen te slijten. En wanneer de bomen te oud geworden zijn wordt ook het hout te profijt gebracht.
Zo'n kurkeik is dus een rendabele investering.

Tijdens de rit zagen we ook heel wat nesten van ooievaars, een soort die het hele jaar door in Portugal blijft aangezien het klimaat er warm genoeg is. Spijtig dat de bus er niet even stopte zodat we die indrukwekkende vogels zouden kunnen zien.

De schors van een kurkeik

Onze gids vertelde ook nog een en ander over onze bestemming, Evora, de hoofdstad van de Alentejo en stapte toen over naar de andere bus om daar haar verhaal te herhalen. Was het applaus dat haar voor even uitzwaaide er een van opluchting? Zelf heb ik de hele tijd genoten van haar twee maal 24 minuten durende betoog in een erg sappig en inspirerend Nederlands.

We kwamen aan in de versterkte stad Evora waarvan het historisch centrum sinds 1986 opgenomen is op de werelderfgoedlijst van UNESCO.
Eerst reden we aan de buitenzijde van de stadsvestingen, onder het Romeins aquaduct door en reden even de stad binnen, geholpen door de politie. Bussen mogen de stadspoorten niet binnen maar ook dit keer had het reisagentschap een gunst weten te bedingen. Maar de politieman leek opgelucht toen Stefaan hem vertelde dat de bussen hier enkel hun

Toren van de kathedraal van Evora met op de voorgrond de resten van een Romeinse tempel.

reizigers en de rolstoelen zouden afzetten en dan naar een andere parking buiten de muren zouden rijden.

Waar we uitstapten bevonden we ons vlakbij de vroeg-gothische kathedraal met twee ongelijke torens, waarvan de bouw aanving eind 12-de eeuw. Er stonden ook een klooster uit de 14-de eeuw, het stadsmuseum, gehuisvest in een 16-de eeuws bisschoppelijk paleis, een Romeinse tempel gewijd aan de godin Diana en de universiteit.
Voor een bezoek aan de kathedraal moest betaald worden. Slechts enkele mensen deden dat, temeer daar de toegang voor rolstoelen zo goed als onmogelijk was.

We wandelden door een straatje met souvenirwinkeltjes waar allerhande uit kurk gemaakte voorwerpen werden verkocht en dat duidelijk veel aantrek had.

Zo kwamen we op het voornaamste plein van Evora, de *Praça de Giraldo* omringd door prachtige gebouwen, een winkelgalerijtje en de kerk van Sint Antonius. Vanaf hier was iedereen vrij tot 15 uur. Er stapte net een *Tuna* voorbij, een groepje musicerende en zingende studenten in traditionele zwarte kledij, typisch voor Spanje en Portugal. Het gezelschap ging wat verder onder een gaanderij staan zingen.

Op het plein, net voor de kerk, staat een prachtige marmeren renaissancefontein met zitbankjes die uit 1571 dateert. Op die plaats werden tijdens de inquisitie ketters openbaar terechtgesteld. Schoonheid op een plaats waar ooit zoveel gruwel plaatsvond.
De kerk was zeker een bezoek waard en tegen betaling mocht je er ook foto's maken.
Verderop stonden de kerk van Sint-Franciscus en de "*Capela dos Ossos"* gebouwd met beenderen en schedels van middeleeuwse paters.

Fontein op Praça Giraldo in Evora.

Wanneer je de stad weer uit ging en de vestingen volgde kwam je bij het Romeinse aquaduct "aquaduct van het zilveren water" dat oorspronkelijk 18km lang was en een verval had van maar 2

cm en waarvan nu nog 9 km ongeschonden zijn overgebleven.

Wandelend door de tuinen om het kloos-ter en de kathedraal liet ik heel wat sala-mandertjes opschrikken uit hun middag-slaapje in de zon. Zij vluchtten de oude muren op, wat enkele mooie beelden op-leverde.
Vanaf het Giraldoplein de weg naar links volgend kwam men door een mooie pu-blieke tuin net achter de vestingen en liep men een stadspoort door en buiten de muren naar de parking waar de bus-sen ons opwachtten.

We reden verder voor een bezoek aan een wijnboerderij. We kwamen langs een arena en onze gids vertelde over de stie-rengevechten waar de Portugezen gek op zijn en waarvoor wilde stieren ge-bruikt worden en waar ook een typisch paardenras, de Lusitano voor wordt inge-zet. Dat de stier in Portugal niet wordt gedood maakt (wat mij betreft) dit "vermaak" niet minder barbaars maar ie-der heeft daar zijn mening over hé.

Onze volgende stopplaats bleek een heel grote wijnboerderij met wijnranken zover het oog reikte en reusachtige inox kui-pen van meer dan 120.000 liter inhoud elk. De bedrijfsleidster legde ons uit dat het hele bedrijf draait op eigen (of ge-leend) kapitaal. Sommigen hadden hieromtrent graag cijfers gehoord maar visten hier tevergeefs naar.

Een panorama van wijnranken

We werden in twee groepen gesplitst.
We kregen eerst een uitleg over de Por-tugese druivensoorten en wijnsoorten en hun productie daarna namen we plaats in een loods van het bedrijf voor de ver-wachte wijnproeverij.
De smaak beviel sommige mensen dui-delijk en voor we terug op de bussen stapten wisselde menige fles van eige-naar. En dat gold ook de kaas en de cho-rizo.
Het was al donker toen we terugkwamen in het hotel.

Zondag 5 oktober: Nationale Feestdag in Portugal, de dag dat het land in 1910 een republiek werd.
Al vroeg was er veel volk op de been want vandaag werd de marathon van Portugal gelopen die startte in Cascais en eindigde op de terreinen van het vroegere Expo '98 in Lissabon.
De atleten liepen voor hotel Vila Galé voorbij. Tien voor negen passeerden de eerste lopers. Eerst kwamen er kleine groepjes met tussendoor af en toe een eenzame loper, dan volgden er grotere groepen en tenslotte passeerde ons een ononderbroken stroom van duizenden deelnemers en zagen we alleen nog maar kleurige marathonlopers, zover het oog reikte, zowel vanuit de richting van Cascais als in de richting naar Lissabon.
Toen onze dubbeldeksbus vertrok waren de lopers al lang voorbij maar de mara-thon speelde ons toch nog parten want we mochten niet, zoals gepland, de kust-weg volgen. Dan maar als alternatief het programma omgedraaid, we zouden op de terugweg langs de kustweg rijden.
Onze intussen vertrouwde gids vertelde een en ander over de geschiedenis van Portugal, van het ontstaan van het land in 1143, toen alleen maar het noorden, de streek rond Porto.
De Portugese koningen veroverden meer land naar het zuiden toe en nog in de 12-de eeuw werd Centraal-Portugal, de

streek van Lissabon ingenomen. Het duurde echter nog tot midden 13-de eeuw om ook het zuiden, de huidige Algarve in te palmen.
In de 12-de en 13-de eeuw werd Portugal bedreigd door zowel de Arabieren als de Spanjaarden. En dus schonken de koningen heel wat grond aan de geestelijkheid met de opdracht er kloosters op te bouwen en het land op die manier veiliger te maken en de bevolking beter te beschermen. Zo werden er ook heel wat kathedralen en kerken gebouwd.

Eens het zuiden veroverd werd Lissabon tot hoofdstad gekozen omwille van de centrale ligging, aan de rivier de Taag waardoor er een belangrijke haven kon aangelegd worden in een baai aan de Atlantische Oceaan. Ook de aanwezigheid van 7 heuvels rond de plaats, speelden een rol want die vergemakkelijkten de verdediging van de stad.

Vanaf de 14-de eeuw konden de Portugezen de Moren verdrijven en gingen van toen af zelf grondgebied veroveren in Noord-Afrika, in de eerste plaats om de ingang van de Middellandse Zee beter te kunnen verdedigen tegen piraterij want Lissabon was intussen al een drukke haven waar veel waren uit het Middellandse Zeegebied en Noord-Afrika naartoe werden verscheept. Maar hier stopte de veroveringsdrang van de Portugezen niet, zij gingen steeds verder langs de westkust van Afrika en in de 15-de en 16-de eeuw veroverde Portugal zowat de helft van de wereld met de hulp van een aantal vermaarde ontdekkingsreizigers als Bartolomeu Diaz (ging als eerste rond Kaap de Goede Hoop), Vasco da Gama (bereikte India via de Kaap), Pedro Alvarez Cabral (ontdekte Brazilië) en Maghellaan (vaarde - bijna - de wereld rond).
Portugal werd een van de rijkste en belangrijkste landen ter wereld.

De 15-de en 16-de eeuw waren de gouden eeuwen. Portugese schepen brachten uit de veroverde gebieden allerlei kostbare kruiden en specerijen, tropische houtsoorten, goud en diamanten het land binnen via de haven van Lissabon. Met deze rijkdommen werd handel gedreven in Noord- en Midden-Europa en met het verdiende geld werden grootse kunstwerken en monumenten gebouwd in de vorm van kloosters, kerken en kathedralen, paleizen, ...
Dit laatste zouden we ontdekken bij onze eerste bestemming van die dag, het Lissabonse stadsdeel Belém, of "*Bellijn*" zoals onze gids zei dat het uitgesproken hoorde te worden. Het was de plaats dichtst bij de Atlantische Oceaan en waar de schepen met rijkdommen uit de koloniën aanmeerden tijdens de gouden eeuwen van Portugal.

Een brug over de Taag.
In de verte een kopie van het Christus Koningbeeld van Rio de Janeiro

Op het einde van de 16-de eeuw kwam er een eind aan de welvaart toen het land bij Spanje werd ingelijfd. Maar in 1640 wist Portugal zich, met hulp van Frankrijk, weer onafhankelijk te maken.

In de 18-de eeuw werden er grote goudmijnen ontdekt in Brazilië dat nog steeds een kolonie van Portugal was en dit bracht nieuwe welvaart mee.

We reden door het Park van Monsanto en zagen er dezelfde begroeiing van kurkeiken en dennenbomen als in de Alentejo.
Daarna kwamen de rijke, luxueuze villa's waar de ambassades zijn gevestigd en waar de ambassadeurs wonen. We zagen ook het stadion van de lokale voetbalploeg van "*Bellijn*".

Voorgevel van het Eronimusklooster in Belém

En zo stonden we rond 11.30 dan stil op een parking aan de Taag, nabij het standbeeld van de Portugese ontdekkingsreizigers waar we opnieuw de marathonlopers zagen langskomen, halfweg naar de aankomst in het oosten van Lissabon.
Ons eerste bezoek gold het Klooster van Jeronimus, een 19-de eeuws klooster en kathedraal, gebouwd in witte kalksteen in de typisch Portugese Manuelstijl genoemd naar de toenmalige koning Manuel I.
Het is een laatgotische stijl met overvloedige decoratie die meestal verwijst naar de zee en naar de ontdekkingsreizen.
Het klooster is niet meer als dusdanig in gebruik. In de 19-de eeuw werden alle kloosterordes afgeschaft. De geestelijken leven tegenwoordig in andere gebouwen maar de grootse gebouwen uit de glorietijden van Portugal zijn nu eigendom van de staat en worden uitgebaat als nationale monumenten en ook als militaire kazernes.
De kathedraal wordt nog steeds gebruikt voor religieuze erediensten maar is tegelijk een nationaal monument, belangrijk omdat de 16-de eeuwse koningen van Portugal er begraven liggen maar ook Vasco da Gama en Luis de Camões, de in 1524 in Coïmbra geboren grootste Portugese dichter, te vergelijken met William Shakespeare.
In de omgeving van de bushalte konden we verschillende mooie monumenten zien. Een ervan kijkt uit over de Taag en is gewijd aan de Portugese ontdekkingsreizigers. Het heeft een hoogte van 52m en stelt een schip voor waarop 21 personaliteiten staan die met de ontdekkingsreizen van Portugal te maken hebben. In de verte was ook nog de "*Torre de Belém*" te zien.

Er was ook een markt aan de gang en een deel van onze groep bezocht deze. Anderen vonden ook het "blauwe" cafeetje waar ze de plaatselijke lekkernij "*Pasteis de Belém"* serveren.

Aanschuiven voor Pasteis de Belém in het blauwe cafeetje

Ook een fontein en ook het moderne gebouw van het Belémse cultuurcentrum waren bezienswaardigheden.
Aan de overzijde van de straat ligt het

impressionante Jeronimusklooster met aan het uiteinde de ingang van het museum van de marine en het archeologisch museum. Nog wat verder kan je een tentoonstelling met de oceaan als thema bezien.

Voor de ingang van de kerk stond een eindeloze rij bezoekers. Misschien zijn er in onze groep wel mensen die het geduld en de volharding hebben opgebracht om de kerk binnen te komen. Zelf ging ik naar het klooster maar later lukte het nog om via een zijdeur snel enkele foto's binnen de kerk te nemen, met de welwillende instemming van een bewaker.

Het klooster bleek een indrukwekkend gebouw met prachtige gaanderijen. En binnentuin. In een van de zalen stond, behalve de portretten van de opeenvolgende koningen, een tijdlijn van de Portugese geschiedenis.

De tijd vlood ook hier weer snel en dus moesten we weer de bus op die ons naar het stadscentrum bracht en ons een half uurtje later afzette aan Hotel Mundial. Hier konden we ook de bekende tram 28 zien, de gele tram die toeristen langs de mooiste plekken van de stad brengt.

In groep wandelden we naar Rossio, het centrale en meest bekende plein van de stad. Vanaf hier was iedereen een drietal uren vrij.

Het plein zelf is prachtig met zijn kolom met standbeeld van de man die als Peter I de eerste keizer van Brazilië werd en bij de dood van zijn vader koning Peter IV van Portugal werd. Een fontein maakte het plaatje volledig. Aan de noordzijde van het plein bevindt zich het Teatro Nacional Dona Maria II en van op het plein zie je enkele van de zeven heuvels rond Portugal.
Alle straten in zuidelijke richting lopen

Op deze Praça do Comercio begon op 25 april 1974 de Anjerrevolutie die van Portugal een parlementaire democratie maakte.

evenwijdig en eindigen aan de Taag. Het zijn verkeersvrije straten met talrijke restaurantjes en winkeltjes. Een van deze straten is de Augustastraat. Deze loopt van Rossio naar het Praça do Comercio dat je bereikt onderdoor een reusachtige boogpoort waarop links en rechts winkelgalerijtjes uitkomen die naar de andere evenwijdige straten lopen. Op het plein staat het ruiterstandbeeld van Jozef I, een van de Portugese koningen.

Deze Praça do Comercio was op 25 april 1974 het toneel van de Anjerrevolutie, de geweldloze militaire staatsgreep die een einde maakte aan ruim 40 jaar autocratisch regime en waardoor Portugal een jaar later een parlementaire democratie werd.

Wie Portugal vanuit de hoogte had willen bewonderen door gebruik te maken van de neogotische ijzeren Santa Justalift was eraan voor zijn moeite. De lift was buiten dienst voor restauratie.

Vlakbij het Rossio staat de vroegere Dominicanenkerk Santa Justa.
De originele kerk dateert uit 1241. In 1506 vond er een pogrom plaats tegen een groep Conversos, tot het katholicisme bekeerde joden. In 1755 werd Lissa-

bon getroffen door een aardbeving en de kerk werd nagenoeg volledig vernield. Ze werd herbouwd in barokstijl waardoor ze in niets meer gelijkt op het oorspronkelijke bouwwerk.

In 1959 brandde de kerk volledig uit. Het sterk verarmde Portugal had de middelen niet om het gebouw in zijn oude pracht te herstellen. De tot 1994 durende restauratie heeft de brandschade zichtbaar gelaten. De sporen op het marmer en de beelden en de geblakerde pilaren geven de kerk een bijzonder somber en spookachtig aanzien. Dat alleen al maakt het een bezoek waard.

We verzamelden opnieuw op Praça Martim Moniz, de plaats genoemd naar een ridder die in 1147 koning Alfonso I hielp om de Moren uit Lissabon te verdrijven. Op het plein waren kunstenaars hun werken aan het tentoonstellen.

Vóór Hotel Mundial stapten we weer op de bus, voor het verder verloop van de excursie. We reden naar het oostelijk deel van de stad.

De terreinen werden gebruikt voor de wereldtentoonstelling van 1998.
De Portugese overheid was toen zo vooruitziend om de gebouwen die voor de expo moesten dienen al bij voorbaat een latere bestemming te geven en terreinen te verkavelen voor latere woondoeleinden. Er werden brede lanen aangelegd, de Vasco da Gamabrug werd gebouwd en er opende een nieuwe metrolijn. Zo ontstond een ultramoderne wijk van Lissabon.
Expo 98 kreeg als thema "De Oceanen, een erfgoed voor de toekomst", als viering van 500 jaar Portugese ontdekkingsreizen. In algemene zin was het thema "Water", ook nu nog steeds actueel.
Na de tentoonstelling werd de plaats omgedoopt tot "Park der Natiën", gebouwen werden omgebouwd tot een theater, een hotel, een winkelcentrum en er vestigden zich heel wat bedrijven. Het is een van Lissabons belangrijkste zakencentra en er wonen permanent 25.000 mensen.

Onze bestemming was het voormalige Oceaanpaviljoen dat na de wereldtentoonstelling werd omgebouwd tot het "*Oceanario de Lisboa*", het tweede grootste aquarium ter wereld, na "Naussicaa" in Boulogne-sur-Mer.
Iedereen leek te genieten van het verblijven tussen haaien, barracuda's, tandbaarzen en roggen en een zeldzame maanvis waarvan leek alsof zijn staart eraf geknaagd was.
In verschillende zalen maakten we kennis met papegaaiduikers en alken, hondshaaien en spinkrabben uit de noordelijke Atlantische Oceaan, Magelhaenpinguïns en Incasterns uit de Noordelijke IJszee, zeeotters, scholeksters, luipaardhaaien, octopussen en zonnebloemsterren uit de Stille Oceaan en anemoonvissen, toeralen, kwallen en koralen uit de Indische Oceaan. In nog een zaal zagen we amfibieën.

Iedereen tevreden maar vermoeid, dat laatste blijkbaar met uitzondering van onze welbespraakte gids, reden we terug naar ons hotel, dit keer langs de mooie kustweg en konden we nogmaals de Taag bewonderen en zien waar de rivier overgaat in de Atlantische Oceaan.

Dit was de zwaarste excursie van deze reis, ook de laatste keer dat we onze gids zagen en dus kreeg deze mevrouw een welverdiend daverend applaus.

Maandag 6 oktober: opnieuw een dialysedag en ik vermoed dat nogal wat patienten van de vroege shift het moeilijk hadden om hun bed uit te komen.
Mijn programma bestond uit lang uitslapen, een rustig ontbijt en dan slenteren

in de naaste omgeving van het hotel en voor de verandering wat foto's schieten. Ik neem aan dat er nog wel meer een rustige dag zullen genomen hebben maar er waren ook moedige VNR-ers die de bus naar Sintra of de trein naar Lissabon opstapten om nog meer moois te zien of die Cascais nog eens een bezoekje brachten.
Velen genoten ook van een duik in de oceaan en van zonnebaden op het strand. En weer anderen verkozen een avondlijk partijtje kaarten.

Die dag kwamen de deelnemers aan de historische rally van Portugal met hun mooie oude bolides aan in het Palaciohotel. Aan de rally mochten wagens deelnemen die niet later dan 31 december 1984 in het verkeer waren genomen. Er waren ook heel wat Belgische deelnemers bij. De wagens genoten die avond heel wat belangstelling, ook vanuit ons hotel.

Dinsdag 7 oktober: voor de laatste excursie van de reis stonden Obidos, Batalha en bedevaartsoord Fatima op het programma.
Er ontstond enige hilariteit door een slepende ventilatorschroef in het dak van de bus die een hels lawaai teweegbracht Bovendien liep er regenwater (of condenswater van de airco) langs het bagagerek en druppelde op verschillende plaatsen naar beneden, ook op het hoofd van Jean-Pierre Allewaert. Iemand gaf hem dan maar een paraplu.

Obidos ligt op een 75m hoge heuvel. Het stadje viel in de 8-ste eeuw in handen van de Moren die er een verstekt kasteel lieten bouwen. In 1147 kon koning Alfonso I de plaats veroveren op de Arabieren. In 1282 schonk koning Dionisius (Dinis) I het kasteel als "morgengave" aan zijn bruid, een gebruik dat koningen na de huwelijksnacht een kasteel ten geschenke gaven aan hun kersverse vrouw. Het kasteel en zijn landerijen bleef tot in de 19-de eeuw eigendom van de Portugese koninginnen.
Tegenwoordig is er een *Pousada* in gevestigd, een luxueus hotel in een historisch monument.
Het (verkeersvrije) stadje is omringd door 13m hoge kanteelmuren en je komt er binnen door een stadspoort die aan de binnenkant prachtig bezet is met azulejos.
De huisjes van Obido zijn witgekalkt en versierd met blauw en geel. De hoofdstraat loopt grotendeels vlak, tot ze links afdraait en begint te klimmen naar het kasteel. De zijstraten zijn sterk stijgend of dalend.

Er liepen enkele rare vogels rond, Samya leek er onmiddellijk op verzot.

In de hoofdstraat, de Rua Direita loop je van winkeltje naar winkeltje onder de bloeiende bougainvillea door. Je vindt er alle denkbare souvenirs maar een van de lokale specialiteiten is een zoete likeur genaamd *Ginja de Obidos* die je uit een chocoladen potje drinkt dat je daarna opeet. Aan menig een uit onze groep leek de smaak van Ginja wel te bevallen, of misschien was het voor het potje.
Enkele kerken bleven grotendeels onbezocht door de korte duur van het bezoek. De weg ernaartoe was overigens

haast onmogelijk te nemen met een rolstoel.
We reden verder naar Batalha waar we een vrij middagmaal konden gebruiken om daarna de monumentale kloosterkerk te bezoeken.
Batalha betekent letterlijk "veldslag". Het dorp en zijn dominicanenklooster ontstonden dan ook als gevolg van een veldslag. In 1383 stierf Fernando I zonder mannelijke erfgenaam maar zijn enige dochter, Beatriz, getrouwd met koning Juan I van Castilië (Spanje) eiste de erfopvolging op.
De Portugezen riepen echter João, een bastaardzoon van Pedro I, tot koning uit. Op 15 augustus 1385, op Maria Hemelvaart, barstte de veldslag van Aljubarrota los tussen een gecombineerd Frans/Spaans leger en het veel kleinere leger van Nuno Álvares Pereira, veldheer van de orde van Avis. Door de hulp van Engelse boogschutters kon de Spaanse armee verslagen worden. João I werd de eerste koning van de Avisdynastie en kon de Portugese onafhankelijkheid voorlopig handhaven.
Als dank voor de bijstand van de Heilige Maagd liet João het Mosteiro de Santa Maria de Vitória bouwen. In 1387 werd de eerste (nu oker gekleurde) witte kalksteen gelegd.

Het complex, waarvan de bouw twee eeuwen in beslag nam, vereeuwigt drie stijlen: gotiek, manuelino en renaissance. Hoewel niet af, werd de bouw in 1557 gestopt ten gunste van het Jeronymusklooster in Belém en het werk werd nooit meer hervat.

In tegenstelling tot andere dominicanenkloosters heeft dit geen grote klokkentoren maar is het hele gebouw voorzien van torentjes en pinakels boven gotische vensters.
Het westportaal is rijk versierd met beelden van apostelen, profeten, heiligen,

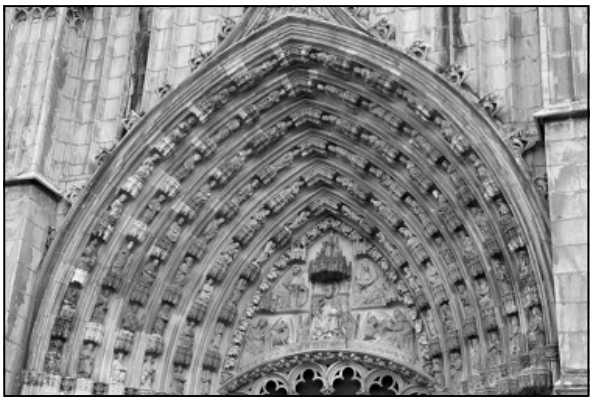

Detail van het westportaal van de onafgewerkte kloosterkerk van Batalha

koningen en engelen, bij elkaar 78 figuren. Veel van de beelden zijn niet meer origineel maar kopieën, vanwege de Franse vernielzucht tijdens de Napoleontische oorlogen. In het timpaan troont Christus, omringd door de vier evangelisten. Daarboven zit een ragfijn bewerkt roosvenster en naast het portaal twee vensters met verfijnd beeldhouwwerk.
Rechts van de ingang staat de "*Capela do Fundador*", de stichterskapel. João I en zijn Engelse vrouw Dona Felipa liggen hier hand in hand vereeuwigd in een dubbele sarcofaag die door acht leeuwen wordt gedragen. Boven de tombe staat een baldakijn met de wapenschilden van Portugal en Engeland. In nissen onder gotische baldakijnen zijn hun kinderen en kleinkinderen bijgezet, behalve de troonopvolger Duarte. Eén van die kinderen was Hendrik de Zeevaarder.
Vanuit deze kapel komt men weer in de uiterst sobere gotische kerk; bewerkte sluitstenen en 20-ste-eeuwse gebrandschilderde ramen zijn de enige versiering. Vanuit een zijbeuk loopt men de prachtige kloostergang in, een geslaagd samenspel van gotiek en manuelinosierkunst.
In een hoek van de kloosterhof staat een kunstig bewerkt waterbassin met drie schalen naast de vroegere refter die nu is ingericht als oorlogsmuseum ter herdenking van de eerste wereldoorlog. In

de kapittelzaal rusten twee anonieme gesneuvelden uit die oorlog. Twee militairen staan er permanent op wacht. We waren net getuige van een aflossing van de wacht.
Men verlaat de kerk door het zuidportaal en loopt om de achthoekige kapel naar de ingang aan de noordoostzijde. Na de voorhal komt men in de zogenaamde onvoltooide kapellen die als grafkamer voor Duarte en zijn nakomelingen bedoeld waren, totdat het klooster van Belém voorrang kreeg. Het geplande stergewelf en een koepel kwamen er nooit zodat deze kapel de open hemel als dak heeft. Tegenover de ingang in een nis staan de tombes van Duarte en zijn echtgenote Leonor. Meer koningen zijn er niet bijgezet in deze achthoekige kapel omringd door een krans van zeven kapellen.

De oude en nieuwe basiliek van Fatima

We vertrokken naar Fatima dat we een half uur later bereikten.
Nabij het stadje Fatima zou Maria op 13 mei 1917 verschenen zijn aan 3 herderskinderen en hen beloofd hebben om de 13-de van elke maand terug te verschijnen. Dat jaar zou ze nog 5 keren verschenen zijn en de kinderen opgedragen hebben boete te doen en offers te brengen om lijdende zielen uit het vagevuur te houden en te bidden voor de bekering van zondaars.
Het Vaticaan erkende de verschijningen en Fatima werd een katholiek bedevaartsoord. In 1944 werd er een basiliek gebouwd. Intussen staat er een tweede moderne basiliek tegenover de eerste. Er loopt een pad dat gelovigen geknield afleggen, lijdend en tot bloedens toe, heel indrukwekkend.
Bij ons bezoek waren er renovatiewerken aan de gang in de oude basiliek zodat deze niet toegankelijk was. Er was een open beglaasd paviljoen waar missen werden opgedragen en er konden kaarsen van alle mogelijke maten worden gekocht en gebrand. In het hele complex rook het uitdrukkelijk naar kaarsvet.

Woensdag 8 oktober: wie niet naar de dialyse moest, of wie nog uitstel had en maar de middag- of late shift had, kon nog van deze laatste volle dag in Estoril profiteren. Sommigen staken de straat over naar het stationnetje en spoorden nog eens naar de mooie hoofdstad Lissabon.
Met de antieke gele trams 28 en/of 12 of met de groene tram die de historische route afbolt gingen ze de heuvels op en bekeken Lissabon vanuit de hoogte, zagen een cruiseschip dat in de haven aangemeerd lag, genoten van de pittoreske straatjes en van de schilderachtige gebouwen, deden een terrasje of een discotheek, of liepen nog eens door de winkelstraten. Ook de in 1959 uitgebrande en nooit meer helemaal herstelde Santa Justakerk werd nog bezocht.
Anderen verkenden nog eens de omge-

ving van het hotel of gingen naar het strand. En 's avonds werd het casino nog een laatste keer bezocht.
Een onverwachte attractie was een bij het Palaciohotel gestalde perte totale van een Franse BMW die aan de Rally had deelgenomen en een ongewenst contact met zijn omgeving had ondergaan.

Donderdag 9 oktober: de dag van terugreizen heeft altijd iets bijzonders. Iedereen verlangt naar thuis, wil toch nog even blijven nagenieten maar weet eigenlijk niet goed blijf met zichzelf. Pakken, indien dat de avond ervoor al niet is gebeurd, de bagage naar beneden brengen om de intussen vertrouwde kamer weer vrij te maken, nog even rondslenteren of gewoon in de lobby blijven rondhangen.

Gelukkig was er nog de traditionele receptie waarbij Gino nog eens iedereen bedankte voor inzet, stiptheid en medewerking en ook Stefaan zijn collega's verpleegkundigen nog eens in de bloemetjes zette voor hun nooit aflatende zorg en voor hen een welverdiend en daverend applaus vroeg. Dan volgden de laatste instructies voor de terugreis en werd het glas geheven op de voorbije prachtige vakantie. Tot slot werd ook de tombola, de voornaamste bron van inkomsten van onze mooie vereniging in herinnering gebracht want we zijn weer zover, het jaar 2014 loopt weer op zijn einde.

Hierna volgde de even traditionele groepsfoto waarna iedereen uitkeek om nog eens te middagmalen op Portugese bodem. De meesten trokken hiervoor nog eens naar de kust om ook nog eens de Atlantische Oceaan te zien. Het begon een beetje te regenen maar iedereen zat in het droge, aan het middagmaal.
Kort nadat we terug in het hotel kwamen

waren de bussen er en was het tijd om bagage en rolstoelen in te laden en zelf een plaatsje te zoeken.

Het inchecken verliep bijna vlekkeloos behalve dat enkele medereizigers zich misrekend hadden in het gewicht van hun valies maar gelukkig werd ook hier een oplossing voor gevonden. Ook bij het registreren van de rolstoelen ontstond even commotie maar ook hier sprong Stefaan even in de bres, keek lief en diep in de ogen van de beambte en de rolstoel mocht aan boord.
Bij de gate bleek van iemand de chip op zijn identiteitskaart losgekomen te zijn, bij een ander was die zelfs helemaal verdwenen maar toch kon iedereen het vliegtuig op omdat de controleur het niet opmerkte of niet wilde zien.

De vlucht verliep naar wens en omstreeks 23.30 stonden we op het Zaventemse tarmac bij 14°C en zonnig droog weer. Alle bagage bleek ook aangekomen, en in opperbeste stemming ging het op nachtelijke wegen richting Roeselare, iedereen verlangend om na tien dagen weer in het eigen vertrouwde bed te slapen.

De Wilgenstraat ontving ons, stil en slaperig. Iedereen goed thuisgekomen?

Maurice Debusschere

UITSLAG TREKKING TOMBOLA 2014 VNR

Winnende loten binnenbrengen op de dienst dialyse 2, H. Hartziekenhuis Roeselare, met vermelding van uw naam en telefoonnummer op de achterzijde of bel 051/237701.
Prijzen niet afgehaald vóór 1 maart 2015 blijven eigendom van de vereniging.

1.	Aankoopbons 300 €				017526
2.	Aankoopbons 200 €				004336
3.	Aankoopbons 150 €				000315
4.	Aankoopbons 100 €				014428
5.	Aankoopbons 100 €				004550
6.	Aankoopbons 50 €				002415
7.	Aankoopbons 50 €				006664
8.	Aankoopbons 50 €				009421
9.	Aankoopbons 50 €				015385
10.	Toaster				019186
11.	Fotoboek dr. J. Verbanck	002862	39.	2 setjes kasteelbier + glas	014199
12.	Fotoboek dr. J. Verbanck	010608	40.	2 setjes kasteelbier + glas	017437
13.	Fotoboek dr. J. Verbanck	015432	41.	2 setjes kasteelbier + glas	001713
14.	Fotoboek dr. J. Verbanck	016368	42.	2 setjes kasteelbier + glas	006558
15.	Fotoboek dr. J. Verbanck	003153	43.	2 setjes kasteelbier + glas	010734
16.	Fotoboek dr. J. Verbanck	005287	44.	2 setjes kasteelbier + glas	008660
17.	Bon Mediamarkt (30 €)	010589	45.	Koeken Destrooper	010999
18.	Bon Mediamarkt (30 €)	012671	46.	Koeken Destrooper	014182
19.	Bon Mediamarkt (30 €)	016868	47.	Koeken Destrooper	017979
20.	Bon Mediamarkt (30 €)	000233	48.	Koeken Destrooper	001953
21.	Bon Mediamarkt (30 €)	004181	49.	Koeken Destrooper	005956
22.	Bon Mediamarkt (30 €)	009943	50.	Koeken Destrooper	010038
23.	Bon Mediamarkt (30 €)	014419	51.	Koeken Destrooper	014447
24.	Bon Mediamarkt (30 €)	018125	52.	Koeken Destrooper	016412
25.	Bon Mediamarkt (30 €)	002214	53.	Koeken Destrooper	002570
26.	Bon Mediamarkt (30 €)	007170	54.	Koeken Destrooper	004675
27.	Bon Mediamarkt (30 €)	013751	55.	Koeken Destrooper	008854
28.	1 flessentas	014477	56.	Koeken Destrooper	010535
29.	Aankoopbon (25 €)	017310	57.	Koeken Destrooper	013871
30.	Aankoopbon (25 €)	003202	58.	Koeken Destrooper	016972
31.	Aankoopbon (25 €)	007356	59.	Koeken Destrooper	000552
32.	Aankoopbon (25 €)	008016	60.	Koeken Destrooper	004715
33.	Aankoopbon (25 €)	012168	61.	Koeken Destrooper	011532
34.	Aankoopbon (25 €)	019431	62.	Koeken Destrooper	012546
35.	Aankoopbon (25 €)	001431	63.	Koeken Destrooper	014911
36.	Aankoopbon (25 €)	000721	64.	Koeken Destrooper	016322
37.	Aankoopbon (25 €)	007577	65.	Koeken Destrooper	000788
38.	Aankoopbon (25 €)	011243	66.	Koeken Destrooper	005949

67.	Koeken Destrooper	009750	116.	Aankoopbon (10 €)	018542
68.	Koeken Destrooper	013600	117.	Aankoopbon (10 €)	000107
69.	Attentie prov. W-Vl.	016140	118.	Aankoopbon (10 €)	004462
70.	3 flessen wijn	001031	119.	Aankoopbon (10 €)	009235
71.	3 flessen wijn	005853	120.	Aankoopbon (10 €)	015303
72.	Reistrolley	008509	121.	Aankoopbon (10 €)	016122
73.	Reistrolley	015204	122.	Aankoopbon (10 €)	001250
74.	Reistrolley	017795	123.	Aankoopbon (10 €)	004965
75.	2 Cuvée du chateau 75cl	003002	124.	Aankoopbon (10 €)	011051
76.	2 Cuvée du chateau 75cl	000060	125.	Aankoopbon (10 €)	012804
77.	1 meringuetaart	007528	126.	Aankoopbon (10 €)	018665
78.	1 meringuetaart	009299	127.	Aankoopbon (10 €)	000293
79.	1 meringuetaart	015571	128.	Aankoopbon (10 €)	007645
80.	1 meringuetaart	018504	129.	Aankoopbon (10 €)	011613
81.	1 meringuetaart	001066	130.	Aankoopbon (10 €)	016859
82.	Aankoopbon (10 €)	005208	131.	Aankoopbon (10 €)	003413
83.	Aankoopbon (10 €)	009673	132.	Aankoopbon (10 €)	005876
84.	Aankoopbon (10 €)	013834	133.	Aankoopbon (10 €)	009677
85.	Aankoopbon (10 €)	016434	134.	Aankoopbon (10 €)	014656
86.	Aankoopbon (10 €)	000946	135.	Aankoopbon (10 €)	016232
87.	Aankoopbon (10 €)	001430	136.	Aankoopbon (10 €)	002889
88.	Aankoopbon (10 €)	004255	137.	Aankoopbon (10 €)	007138
89.	Aankoopbon (10 €)	008816	138.	Aankoopbon (10 €)	010176
90.	Aankoopbon (10 €)	014860	139.	Aankoopbon (10 €)	002678
91.	Aankoopbon (10 €)	017668	140.	Aankoopbon (10 €)	006511
92.	Aankoopbon (10 €)	003258	141.	Aankoopbon (10 €)	010469
93.	Aankoopbon (10 €)	006929	142.	Aankoopbon (10 €)	012513
94.	Aankoopbon (10 €)	009203	143.	Aankoopbon (10 €)	019535
95.	Aankoopbon (10 €)	009551	144.	Aankoopbon (10 €)	000573
96.	Aankoopbon (10 €)	012778	145.	Aankoopbon (10 €)	006509
97.	Aankoopbon (10 €)	017529	146.	Aankoopbon (10 €)	008269
98.	Aankoopbon (10 €)	003001	147.	Aankoopbon (10 €)	013557
99.	Aankoopbon (10 €)	007327	148.	Aankoopbon (10 €)	016688
100.	Aankoopbon (10 €)	010453	149.	Aankoopbon (10 €)	002011
101.	Aankoopbon (10 €)	014460	150.	Aankoopbon (10 €)	006064
102.	Aankoopbon (10 €)	017665	151.	Aankoopbon (10 €)	010218
103.	Aankoopbon (10 €)	000408	152.	Aankoopbon (10 €)	013896
104.	Aankoopbon (10 €)	004463	153.	Aankoopbon (10 €)	013501
105.	Aankoopbon (10 €)	010112	154.	Aankoopbon (10 €)	018612
106.	Aankoopbon (10 €)	015639	155.	Aankoopbon (10 €)	000758
107.	Aankoopbon (10 €)	016862	156.	Aankoopbon (10 €)	006907
108.	Aankoopbon (10 €)	000032	157.	Aankoopbon (10 €)	010645
109.	Aankoopbon (10 €)	006042	158.	Aankoopbon (10 €)	014783
110.	Aankoopbon (10 €)	011097	159.	Aankoopbon (10 €)	016420
111.	Aankoopbon (10 €)	016694	160.	Aankoopbon (10 €)	000459
112.	Aankoopbon (10 €)	000618	161.	Aankoopbon (10 €)	005387
113.	Aankoopbon (10 €)	004957	162.	Aankoopbon (10 €)	008094
114.	Aankoopbon (10 €)	008609	163.	Aankoopbon (10 €)	000209
115.	Aankoopbon (10 €)	013515	164.	Aankoopbon (10 €)	005300

165.	Aankoopbon (10 €)	002561
166.	Aankoopbon (10 €)	004074
167.	Aankoopbon (10 €)	009549
168.	Aankoopbon (10 €)	012891
169.	Aankoopbon (10 €)	016402
170.	Aankoopbon (10 €)	001580
171.	Aankoopbon (10 €)	007254
172.	Aankoopbon (10 €)	010855
173.	Aankoopbon (10 €)	012517
174.	Aankoopbon (10 €)	013200
175.	Aankoopbon (10 €)	019151
176.	Aankoopbon (10 €)	001088
177.	Aankoopbon (10 €)	004188
178.	Aankoopbon (10 €)	009317
179.	Aankoopbon (10 €)	013968
180.	Aankoopbon (10 €)	016905
181.	Aankoopbon (10 €)	002195
182.	Aankoopbon (10 €)	006022
183.	Aankoopbon (10 €)	010409
184.	Aankoopbon (10 €)	015235
185.	Aankoopbon (10 €)	019609
186.	Aankoopbon (10 €)	002868
187.	Aankoopbon (10 €)	004708
188.	Aankoopbon (10 €)	010303
189.	Aankoopbon (10 €)	014798
190.	Aankoopbon (10 €)	013153
191.	Aankoopbon (10 €)	019166
192.	Aankoopbon (10 €)	002644
193.	Aankoopbon (10 €)	005801
194.	Aankoopbon (10 €)	010690
195.	Aankoopbon (10 €)	014407
196.	Aankoopbon (10 €)	014117
197.	Aankoopbon (10 €)	018028
198.	Aankoopbon (10 €)	002143
199.	Aankoopbon (10 €)	005535
200.	Aankoopbon (10 €)	009026
201.	Aankoopbon (10 €)	010895
202.	Aankoopbon (10 €)	008551
203.	Aankoopbon (10 €)	015397
204.	Aankoopbon (10 €)	018967
205.	Aankoopbon (10 €)	002968
206.	Aankoopbon (10 €)	006196
207.	Aankoopbon (10 €)	011222
208.	Aankoopbon (10 €)	014727
209.	Aankoopbon (10 €)	018096
210.	Aankoopbon (10 €)	002571
211.	Aankoopbon (10 €)	005460
212.	Aankoopbon (10 €)	008978
213.	Aankoopbon (10 €)	013725
214.	Aankoopbon (10 €)	016763
215.	Aankoopbon (10 €)	000030
216.	Aankoopbon (10 €)	004206
217.	Aankoopbon (10 €)	010377
218.	Aankoopbon (10 €)	015067
219.	Aankoopbon (10 €)	016690
220.	Aankoopbon (10 €)	000931
221.	Aankoopbon (10 €)	004571
222.	Aankoopbon (10 €)	008983
223.	Aankoopbon (10 €)	013910
224.	Pakket SOUBRY	018891
225.	Pakket SOUBRY	002632
226.	Pakket SOUBRY	004100
227.	Pakket SOUBRY	008674
228.	Pakket SOUBRY	012955
229.	Pakket SOUBRY	014226
230.	Pakket SOUBRY	018465
231.	Pakket SOUBRY	001292
232.	Pakket SOUBRY	004470
233.	Pakket SOUBRY	009258
234.	Pakket SOUBRY	013958
235.	Pakket SOUBRY	018106
236.	Pakket SOUBRY	002643
237.	Pakket SOUBRY	004042
238.	Pakket SOUBRY	008673
239.	Pakket SOUBRY	009193
240.	Pakket SOUBRY	010496
241.	Pakket SOUBRY	014875
242.	Pakket SOUBRY	019263
243.	Pakket SOUBRY	000308
244.	Fles Rodenbach + Grand Cru	005290
245.	Fles Rodenbach + Grand Cru	001391
246.	Fles Rodenbach + Grand Cru	008494
247.	Kookpan	000111
248.	Wekkertje en klok	013507
259.	Zonne- en windscherm	018307
250.	Parkerset	001429

HARTELIJK DANK!!
Aan alle kopers, verkopers,
sponsors, schenkers, …
Op de volgende pagina staan de winnende nrs.
gerangschikt van klein naar groot.

215	000030	30	003202	32	008016	61	011532	106	015639
108	000032	92	003258	162	008094	129	011613	121	016122
76	000060	131	003413	146	008269	33	012168	69	016140
117	000107	237	004042	246	008494	142	012513	135	016232
247	000111	166	004074	72	008509	173	012517	64	016322
163	000209	226	004100	202	008551	62	012546	14	016368
20	000233	21	004181	114	008609	18	012671	169	016402
127	000293	177	004188	44	008660	96	012778	52	016412
243	000308	216	004206	238	008673	125	012804	159	016420
3	000315	88	004255	227	008674	168	012891	85	016434
103	000408	2	004336	89	008816	228	012955	148	016688
160	000459	118	004462	55	008854	190	013153	219	016690
59	000552	104	004463	212	008978	174	013200	111	016694
144	000573	232	004470	222	008983	153	013501	214	016763
112	000618	5	004550	200	009026	248	013507	130	016859
36	000721	221	004571	239	009193	115	013515	107	016862
155	000758	54	004675	94	009203	147	013557	19	016868
65	000788	187	004708	119	009235	68	013600	180	016905
220	000931	60	004715	233	009258	213	013725	58	016972
86	000946	113	004957	78	009299	27	013751	29	017310
70	001031	123	004965	178	009317	84	013834	40	017437
81	001066	82	005208	8	009421	57	013871	1	017526
176	001088	16	005287	167	009549	152	013896	97	017529
122	001250	244	005290	95	009551	223	013910	102	017665
231	001292	164	005300	83	009673	234	013958	91	017668
245	001391	161	005387	133	009677	179	013968	74	017795
250	001429	211	005460	67	009750	196	014117	47	017979
87	001430	199	005535	22	009943	46	014182	197	018028
35	001431	193	005801	50	010038	39	014199	209	018096
170	001580	71	005853	105	010112	229	014226	235	018106
41	001713	132	005876	138	010176	195	014407	24	018125
48	001953	66	005949	151	010218	23	014419	249	018307
149	002011	49	005956	188	010303	4	014428	230	018465
198	002143	182	006022	217	010377	51	014447	80	018504
181	002195	109	006042	183	010409	101	014460	116	018542
25	002214	150	006064	100	010453	28	014477	154	018612
6	002415	206	006196	141	010469	134	014656	126	018665
165	002561	145	006509	240	010496	208	014727	224	018891
53	002570	140	006511	56	010535	158	014783	204	018967
210	002571	42	006558	17	010589	189	014798	175	019151
225	002632	7	006664	12	010608	90	014860	191	019166
236	002643	156	006907	157	010645	241	014875	10	019186
192	002644	93	006929	194	010690	63	014911	242	019263
139	002678	137	007138	43	010734	218	015067	34	019431
11	002862	26	007170	172	010855	73	015204	143	019535
186	002868	171	007254	201	010895	184	015235	185	019609
136	002889	99	007327	45	010999	120	015303		
205	002968	31	007356	124	011051	9	015385		
98	003001	77	007528	110	011097	203	015397		
75	003002	37	007577	207	011222	13	015432		
15	003153	128	007645	38	011243	79	015571		

KRUISWOORDRAADSEL

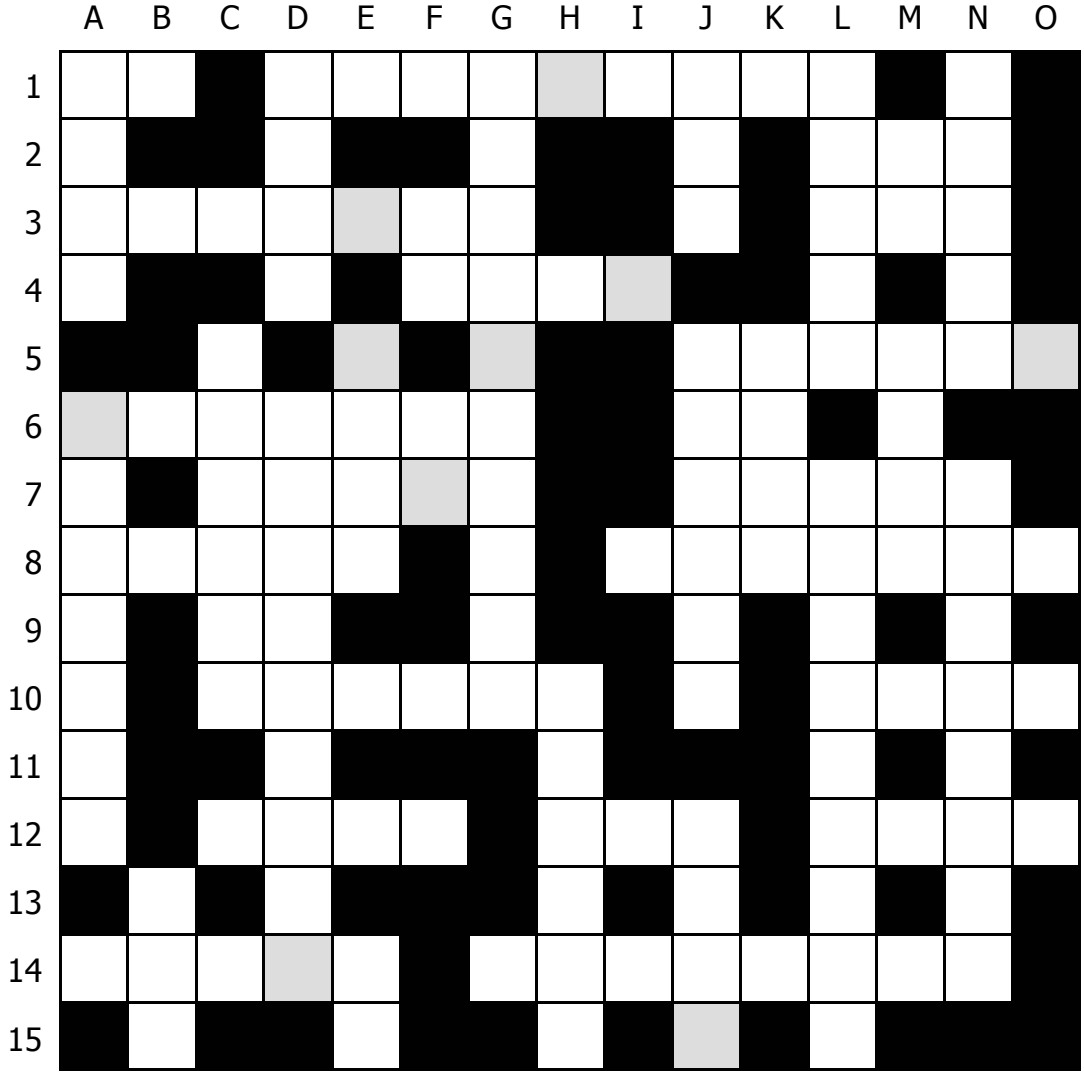

HORIZONTAAL

1 Regenjasje - ziener
2 Oudje
3 Vrucht - insect
4 Naaldboom
5 Mistig
6 Modetijdschrift - uitroep van pijn
7 Dans - de sint kent ze allemaal
8 Inleiding - tombola
9 Islamitische staat
10 Eetbare wortelstok van tropische plant - geroosterd vlees aan een stokje
11 -
12 Europese Voetbalunie - constructie om water tegen te houden - homo sapiens
13 -
14 Grootste hertensoort - houtblazer
15 -

VERTICAAL

A. Kleur - flikkering
B. Bladgroente
C. Zwaar
D. Leg je zacht neer! - lekkernij van amandelen en suiker
E. Stad in Italië - muzieknoot
F. Boomsoort - universiteitsbibliotheek
G. Ingeving
H. Bekendste rendier
I. -
J. Toepassing voor de smartphone - Japanse puzzel - planeet
K. Vriend
L. Geliefde van Julia - komt op 25 december op tafel
M. Griekse letter - wending
N. Betovering - leegloper
O. -

Via de letters in de lichtgrijze vakjes ken je het SLEUTELWOORD vinden.
Tip: Amerikaanse zanger en acteur, bekend van White Christmas.

Bourgeois Sonja & Defour An

ESPEEL & CIE
Espeel & Cie bvba
IJzerhandel voor bouw en industrie
WIELSBEKE
www.espeelmetaal.be
Heirweg 218
8710 Sint-Baafs-Vijve
Telefoon: +32(0)56 61 79 97
Fax: +32(0)56 61 79 98
info@espeelmetaal.be

JAARFEEST

Zondag 30 november 2014 is een sombere en mistige herfstzondag. Uitstekend geschikt om binnen een feestje te houden met vrienden en te genieten van een lekkere feestmaaltijd.
Bijvoorbeeld het VNR-jaarfeest in de Izegemse feestzaal Ter Maerel.

160 dialysepatiënten, getransplanteerden en verpleegkundigen met hun families, vrienden en sympathisanten hadden ingeschreven. Enkelen hadden, spijtig maar helaas, verstek moeten laten omwille van gezondheidsredenen en zo waren we met 153 feestelingen samen.

Ruim vóór 11 uur kwamen de eerste genodigden de zaal binnen en het geroezemoes nam gestaag toe onder het genieten van het aperitief. De gezelschappen vormden zich en de tafels geraakten bezet.

Het voorgerecht van gevulde zonnevis met garnaaltjes, op een preipannenkoekje, smaakte voortreffelijk. Ook het hoofdgerecht - varkensmignonette met appel, calvadossaus, herfstgarnituur en amandelkroketjes - viel in de smaak.

Na een overzicht van de voorbije VNR-activiteiten en het voorzichtig belichten van enkele toekomstige, werden ook de overleden vrienden nog herdacht.

En dan was het tijd voor muziek en dans! Hiervoor zorgde dit jaar Jan Wuytens met zijn fantastische zangstem en zijn euh ... éénmans toetsenorkest. De opener van Will Tura werd door iedereen gesmaakt! Daarna volgden nummers uit zowel de oude als de nieuwe doos en ook die nummers werden door iedereen begeesterd.

Bij een chachacha was de schroom er nog niet helemaal uit maar de tango die volgde bracht de eerste dansers al op de been. Die groep groeide snel aan bij de scottish en de kazatsjok. Het hekken was weldra van de dam. Ook na een korte pauze, waarbij de aanwezige verpleegkundigen opnieuw hun beste beentje voorzetten, dit keer voor de verkoop van de laatste lotjes voor de VNR-tombola, ging het plezier onverminderd voort.

Het laatste nummer kwam, zoals meestal bij leute en plezier, veel te vroeg maar onze muzikale gast had nu éénmaal nog andere verplichtingen.
Rond 16.30 liep de zaal langzaam leeg en ging iedereen, hopelijk tevreden, huiswaarts. Tot volgend jaar? In maart komt de contactnamiddag er alweer aan.

Maurice Debusschere

SINTERKLAAS 2014

Het was de enige en echte Sinterklaas met zijn even authentieke trouwe kne ... heu ... vriend Zwar... heu ... Schoorsteen Piet (we moeten tenslotte politiek correct zijn nietwaar), die op donderdag 4 en vrijdag 5 december in de drie zalen van het Roeselaarse dialysecentrum op bezoek kwam. Dit om er uit naam van onze patiëntenvereniging VNR, de patiënten te verblijden met enkele piqueniquen (strooikoekjes in 't schoon Vlaams) en guimauvekes (Lievevrouwkes in 't gewoon Vlaams) en een pakje lukken van Jules Destrooper. De patiënten waren blij om de goede man nog eens te ontmoeten en namen dankbaar hun geschenk in ontvangst.

De eerste dag vertolkten respectievelijk Gino en Marc de rollen van Sint en Piet, de tweede dag deden Maurice en Stefanie dat.

Ook dit jaar waren zowel de patiënten als de verplegenden het hele jaar door braaf geweest zodat de Sint opnieuw met een lege zak huiswaarts moest.

Het moet evenwel gezegd dat vooral op de tweede dag Piet het moeilijk had om zijn (haar) kwajongensstreken te bedwingen. De goedheilige man moest, ondanks zijn hoge leeftijd, enkele keren ingrijpen om te beletten dat sommige van die brave verpleegkundigen in die hoger genoemde zak zouden terecht komen.

Maar eind goed, al goed, uiteindelijk verdwenen de historische weldoeners weer zoals ze gekomen waren, in alle stilte. Die nacht moest er immers nog een lange ronde afgelegd worden over gevaarlijke daken.

Maurice Debusschere

VNR

CONTACTNAMIDDAG

15 MAART 2015

OUDE SPORTHAL TE ARDOOIE

koffie taart

AANDACHTSPUNTEN BIJ PERITONEALE DIALYSE

Peritoneale dialyse (PD) is een alternatieve vorm van dialyse die thuis wordt uitgevoerd. In Vlaanderen doet op dit ogenblik 8% van de totale dialysepopulatie aan peritoneale dialyse (in 2013 waren er in Vlaanderen in totaal 366 PD-patiënten).

Bij PD wordt het buikvlies (een dun vlies met veel bloedvaten dat de buikholte en de organen omhult, ook 'peritoneum' genoemd) als dialysemembraan gebruikt. Dit buikvlies heeft vele kleine gaatjes (ook 'poriën' genoemd), via dewelke water en kleine stoffen kunnen worden uitgewisseld tussen het bloed in de bloedvaten en de spoelvloeistof in de buikholte. Grotere stoffen worden hier echter niet doorgelaten, omdat de poriën gewoon te klein zijn.

De spoelvloeistof wordt in de buikholte gebracht via een verblijfskatheter in de buikholte en blijft enkele uren ter plaatse. Afvalproducten en overtollig vocht in het bloed zullen zich via het buikvlies naar de spoelvloeistof verplaatsen, en dus uit het lichaam verwijderd worden wanneer de spoelvloeistof opnieuw uit de buikholte wordt afgelaten.

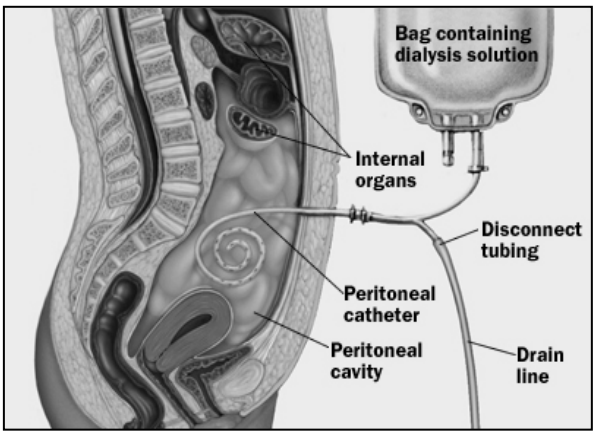

PD kan op twee manieren gebeuren: handmatig (**Continue Ambulante Peritoneale Dialyse - CAPD)** of geautomatiseerd door middel van een PD-machine die de wissels automatisch (vaak 's nachts) uitvoert **(Automatische Peritoneale Dialyse - APD).** APD heeft als belangrijke voordeel dat de behandeling 's nachts wordt uitgevoerd wat de vrijheid van de patiënt vergroot. Bovendien zijn er ook minder manipulaties, waardoor de kans op buikvliesontsteking (peritonitis) kleiner is.

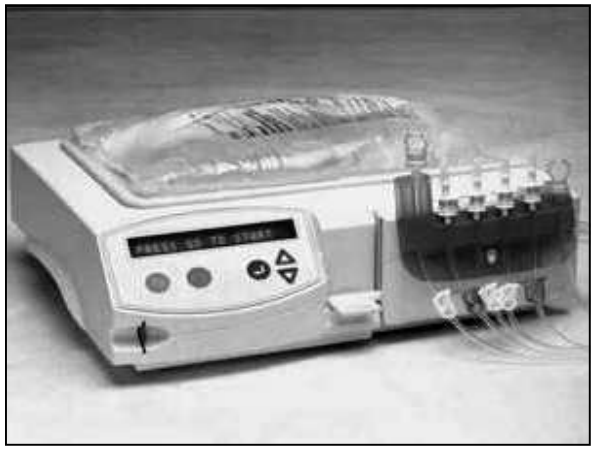

Een APD toestel

De meest voorkomende problemen bij PD zijn infecties (zowel van de ingangspoort als van de tunnel van de katheter, en eveneens van het buikvlies) en mechanische problemen. In wat volgt zullen we deze kort belichten.

INFECTIES

Bij PD is het belangrijk dat er door de patiënt (of de persoon in zijn/haar omge-

ving die de PD uitvoert) voldoende steriel gehandeld wordt: goed ontsmetten van de handen, dragen van een masker,… Zo niet bestaat er een reëel risico op infectie.

I. Infectie van de uitgangspoort van de katheter

We spreken van een infectie van de uitgangspoort van de katheter ('exit-site infectie') wanneer er etterig vocht wordt afgescheiden al dan niet in combinatie met roodheid van de omliggende huid. In ernstige gevallen kan het hele tunneltraject van de katheter geïnfecteerd geraken en spreken we van een 'tunnelinfectie'. In eerste instantie wordt in zo'n geval een cultuur van het etterige vocht genomen. Vaak zullen ter behandeling perorale antibiotica opgestart worden (naast een goede lokale wondzorg).

II. Buikvliesontsteking ('peritonitis')

Een buikvliesontsteking is meestal een bacteriële infectie waarbij bacteriën afkomstig van de huid van de patiënt, van de apparatuur of van de omgeving, via de PD-spoelvloeistof in de buikholte terecht komen. Zeldzamer komen de bacteriën uit het lichaam zelf (meestal uit de darmen). Typische klachten bij een buikvliesontsteking zijn buikpijn en koorts. Verder zal de uitgelopen PD-vloeistof troebel zien door aanwezigheid van witte bloedcellen (= ontstekingscellen). Het is belangrijk dat een patiënt met dergelijke klachten zich onmiddellijk naar het ziekenhuis begeeft, zodat culturen van dit vocht afgenomen kunnen worden (nodig om exact te weten welke bacterie de infectie veroorzaakt) en dat onmiddellijk kan gestart worden met antibiotica. Deze antibiotica worden opgelost in de PD-vloeistof en zo rechtstreeks in de buikholte toegediend om goed ter plaatse te kunnen inwerken. De antibiotica worden

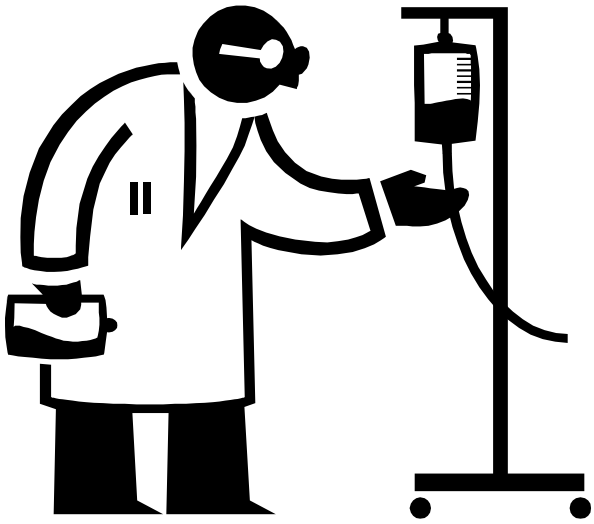

in totaal 2 tot 3 weken toegediend (afhankelijk van de verantwoordelijke bacterie). Gemiddeld zien we ongeveer 1 geval van peritonitis per 24 maanden PD-behandeling.

Zowel bij tunnelinfecties van de PD-katheter als bij buikvliesontsteking kan het zijn dat door de ernst van de infectie, door slechte respons op de ingestelde therapie of door terugkerende infectie, beslist wordt om de PD-katheter te verwijderen en eventueel tijdelijk over te schakelen op hemodialyse.

MECHANISCHE PROBLEMEN

I. Aanwezigheid van lek

Soms kan er ongewilde lekkage van PD-vocht vanuit de buikholte naar buiten optreden. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren langs de PD-katheter, vaak de eerste 30 dagen na plaatsing van de PD-katheter. Dit is de reden waarom er na plaatsing van de katheter altijd 14 dagen wordt gewacht om de PD-behandeling ook daadwerkelijk op te starten tot wanneer de katheter de tijd heeft gekregen om voldoende in te groeien. Anderzijds kan er ook via een opening in het buikvlies onderhuidse lekkage (met ontstaan van zwelling van de buikwand) of lekkage naar de thoraxholte (met ontstaan van

vochtuitstorting rond meestal één van beide longen) optreden. Het risico hierop is groter bij mensen met voorgeschiedenis van abdominale ingrepen en bij mensen met vertraagde wondheling (bijvoorbeeld door diabetes, oudere mensen, ondervoeding en inname van steroïden). De behandeling hiervan bestaat uit het tijdelijk stopzetten van de PD (gedurende 2 tot 3 weken, eventueel te overbruggen met hemodialyse) in de hoop dat het buikvlies zich herstelt. Indien het probleem na het heropstarten van de PD blijft bestaan, kan dit een reden zijn om definitief naar hemodialyse over te schakelen.

II Aanwezigheid van een breuk

Het is belangrijk dat voor men met het opstarten van PD begint, gecontroleerd wordt of de patiënt geen 'breukpoorten' heeft, zoals bijvoorbeeld een liesbreuk, navelbreuk of littekenbreuk. Bij aanwezigheid van een dergelijke breuk zal na het opstarten van PD (door verhoogde druk in de buik ten gevolge van de aanwezigheid van 1,5 tot 2 liter PD-vocht) de breuk vergroten en tot klachten leiden. Om die reden zal men altijd proberen om tijdens de ingreep waarbij de PD-katheter geplaatst wordt dergelijke breuken meteen ook chirurgisch te herstellen

Ondanks alle genoemde problemen die bij een PD-behandeling kunnen optreden blijft het een dialysetechniek die vooral voor jongere en mobiele patiënten heel wat voordelen biedt. De dialyse kan 's nachts worden uitgevoerd, waardoor de vrijheid overdag aanzienlijk groter is (bijvoorbeeld bij mensen die nog actief werken). Verder wordt er dagelijks gedialyseerd (versus 3 maal per week bij hemodialyse), waardoor de schommelingen in gewicht en ionen in het bloed kleiner zijn en de dialyse vaak beter wordt verdragen door de patiënt. Ten slotte zijn ook de dieetmaatregelen vaak minder strikt.

Dr. An Vanacker

SOUBRY

SOUBRY NV
Verbrandhofstraat 51 - 8800 Roeselare

Kantoor
VANTOMME
ALLE VERZEKERINGEN
VOLLEDIGE BANKSERVICE

Iepersestraat 400 - 8800 Roeselare
e-mail: kantoor.vantomme@portima.be
Tel. 051/22.99.62 - Fax: 051/22.99.97
FSMA 049019A // 104822cB

Record

OVERLIJDENSBERICHTEN

De familie heeft ons gevraagd om het overlijden te melden van:

19/09/2014
Mevrouw Windels Chantal
Vriendin van de Heer Kerckhof Geert
Dochter van Yolande Azou (dialysepatiënte)

Wanneer een familielid overleden is kan dit in 't Krantje worden vermeldt. Alleen de familie van de overledene kan vragen of zijn/haar familielid in 't Krantje vermeld wordt.

Alle aanvragen dienen toe te komen bij: Segaert André, Van Arteveldestraat 5, 8830 te Hooglede.

Dit kan alleen schriftelijk met een overlijdensbericht tav 't Krantje of VNR.
Alleen overlijdens in rechte lijn worden aangenomen (overlijden van je man, vrouw, kind, pa, ma, broer of zuster). Foto's worden niet opgenomen.
De overledenen komen in een lijst te staan, zoals je hierboven kan zien.

Segaert André

Falck

Tri-ac

ZIEKENVERVOER

051-30 30 30

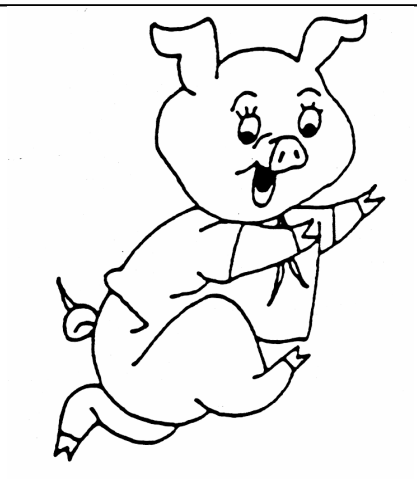

VLEESWAREN
HAVA
ZWAAIKOMSTRAAT 70
8800 ROESELARE
Tel. 051/ 20 19 39
Fax 051/ 20 91 07

ENVY
DIALYSE SERVICE

MAAK UW DROMEN WAAR!!!

www.dialysereizen.be
GSM : +90 532 4254814 e-mail : info@dialysisinturkey.com
T.+90 242 3240445 F. +90 242 3240447

Prefered Partners;
Fresenius Medical Care
www.thomascook.be

De VNR wenst iedereen prettige feestdagen.

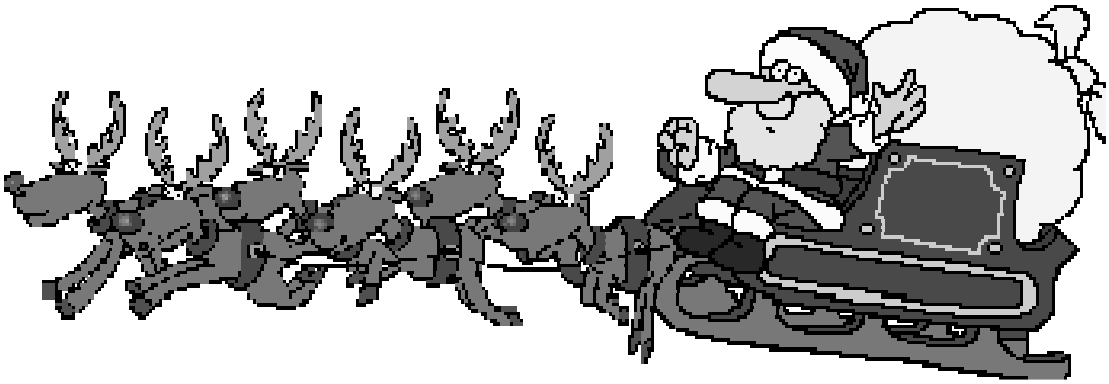

Hopelijk brengt het jaar 2015 U allen heel veel voorspoed en geluk!

FAMILIENIEUWS

HEMODIALYSE EN PERITONEALE DIALYSE

Op 19 september werden Jolien Vispoel en haar man Randy de trotse ouders van een zoontje. De boreling kreeg als naam Jake. We wensen de ouders een dikke proficiat!!

Op 1 oktober mochten we een enthousiaste collega verwelkomen op dialyse. Wendy Deblieck is gehuwd met Cedric. Zij vond de tijd rijp om na 9 jaar, haar carrière in het revalidatiecentrum in het KEI (Koningin Elisabeth Instituut) in Oostduinkerke, in te ruilen voor een carrière op dialyse.
We heten Wendy van harte welkom en wensen haar veel succes op dialyse.

Op 9 oktober 2014 waren Lucienne Maelfait en André Dewolf 60 jaar getrouwd!! Zij hebben hun diamanten huwelijksverjaardag gevierd met een onvergetelijk feest!
Grote proficiat aan het koppel en hun familie!!

Op zondag 12 oktober werden Veerle Berteloot en haar man Lieven voor een 2e keer mama en papa. De ongetwijfeld schattige baby kreeg de naam Emelie en is het kleine zusje van Julie. Dikke proficiat aan de trotse ouders en zus!!

Op vrijdag 14/11 vierden Verstraete Daniel en zijn echtgenote Monique hun gouden Jubileum.
Ook hier is een dikke proficiat aan het gelukkige paar op zijn plaats!!!

Stefanie Azou

CAD MENEN

Deze keer verwelkomen we graag d'Alleine Wilfried, Bossier Maurice, Birlouet Anatole, Buyse Maurice en Dobbels Ann-Sophie!

Seys Roger werd op 15 december 90 jaar.!! En je zou het hem zeker niet toegeven dat hij 90 lentes telt. Proficiat!!
Zijn recept om elegant oud te worden: op disdag- donderdag- en zaterdagmorgen zien we Roger met een zekere elegantie en souplesse de zaal binnenwandelen.
Een nieuwsgierige verpleegkundige ontfutselde zijn geheimen. Wild enthousiast volgt zij nu dagelijks zijn recept die aan iedereen aan te bevelen is: 10 à 15 min nek-, buik-, rug-, been- en heupspieren trainen vanuit het bed.
Na deze oefeningen loopt Roger enthousiast naar de badkamer waar alles van kop tot teen word ingesmeerd met ... uiercrème.
Als resultaat een blinkend, strak velletje en een jong gezicht. Wat moet je nog meer hebben?
Nogmaals proficiat Roger en doe zo verder!

Dierynck Agnes is voor de 21ste keer overgrootmoeder. Proficiat aan Agnes en heel de familie! Ze geniet ervan om dit allemaal nog te kunnen meemaken!
Ook de familiefeesten zijn een hoogtepunt voor haar en ze 'pekt' nog graag tot in de late uurtjes.
Agnes bakt massaal wafels, taarten en maakt ijs voor iedereen die langskomt. Pure verwennerij bij Agnes !!

Veerle Calis

CAD VEURNE

Op 22 juni vierden Marc Cornette en Frieda 40 jaar huwelijk. Het werd een groot feest, waar ook de verpleegkundigen uitgenodigd waren.
Proficiat Marc en Frieda!

Sinds eind september zijn er terug veel plaatsen vrij op dialyse, want onze toeristen zijn terug weg.
Veel mensen uit de streek waren al lang aan het wachten op een plaatsje in Veurne.

Aan alle nieuwe patiënten: van harte welkom in Veurne.

Coene Dominique

DE TIJD

Beeldt u eens in dat een bank voor u elke ochtend een rekening zou openen met daarop 86.400 euro… Het enige wat u moet doen, is twee regels naleven.

Regel 1:

Wat u die dag niet hebt opgesoupeerd, bent u 's avonds kwijt. U mag niet vals spelen en geen geld overhevelen naar een andere rekening, u mag het alleen maar die dag uitgeven.
En elke ochtend opnieuw opent de bank een nieuwe rekening, met telkens weer een bedrag van 86.400 euro voor één dag.

Regel 2 :

De bank mag dit spel op elk moment stopzetten, zonder u daarvan vooraf op de hoogte te brengen. Ze kan dus altijd zeggen: het is gedaan, ik sluit de rekening, game over!

Wat zou u doen?

Wedden dat u elke eurocent zou uitgeven aan dingen die u plezieren en aan cadeautjes voor mensen die u lief zijn? Kortom, met elke eurocent zou u geluk brengen in uw eigen leven en in dat van anderen. Of niet soms?
Welnu, die magische bank, daar zijn we allemaal klant bij. Het is DE TIJD.

Elke ochtend krijgen we gratis en voor niks 86.400 seconden in één dag. En wanneer we 's avonds gaan slapen, kunnen we de resterende seconden niet overdragen. Wat we vandaag niet beleefd hebben, is voorgoed verloren. Gisteren komt niet meer terug. Elke ochtend begint dit magische spektakel opnieuw. De bank kan onze rekening op elk moment, zonder opzeggingstermijn afsluiten.

Elk leven is eindig en de dood komt altijd onverwachts.
Dus... wat bent u van plan met die 86.400 seconden die u elke dag krijgt? Besteed ze goed ... zorg dat je zoveel mogelijk geniet en laat genieten

ENKELE MOPPEN

Mauriceke

De 75-jarige Maurice gaat voor zijn jaarlijks onderzoek naar de dokter.
Alle testen leveren normale uitslagen op.
Als hij terugkomt voor de uitslag, legt de dokter hem uit dat fysiek gezien alles in orde is.
Hij vraagt: 'Hoe is het mentaal en emotioneel met u gesteld?
Ben je tevreden met je situatie, en hoe is uw verhouding met God?'
Antwoordt Mauriceke: 'Ik heb een heel goeie relatie met God.
Hij weet da 'k slechte ogen heb en bvb. vannacht heeft hij ervoor gezorgd dat wanneer ik 'naar 't WC moet, het licht vanzelf aangaat en wanneer da 'k gedaan heb, gaat het licht vanzelf terug uit.'
Amaai,' zegt de dokter: 'dat is echt ongelooflijk! '
Wat later op de dag belt de dokter met Roza, de vrouw van Maurice.
Hij zegt: 'Met de gezondheid van Mauriceke is alles in orde, maar ik wou toch nog eens wat vragen over zijn relatie met God.
Is het waar dat als hij 's nachts moet gaan plassen, het licht vanzelf aangaat en nadien vanzelf terug uitgaat?'
Roept Roza verbolgen:
'MILJAARDE MILJAARDE … Hij heeft weer in de frigo gepist!'

Drie Belgen en drie Nederlanders gaan samen met de trein op stap.

De drie Nederlanders kopen elk een ticket aan het loket.
De drie Belgen kopen samen maar één ticket.
De Nederlanders zijn verwonderd: 'Hoe gaan jullie dàt doen'?
'Dat zul je wel zien' zeggen de Belgen.
Op de trein begint de controleur aan zijn ronde en de drie Belgen gaan samen op één toilet.
De conducteur controleert de kaartjes van de Nederlanders, alles ok.
Hij komt bij het toilet, klopt op de deur en de Belgen schuiven hun ticket onder de deur.
De conducteur controleert het ticket, zegt 'ok.' en schuift het terug onder de deur.
De volgende dag nemen ze allen terug de trein.
De drie Nederlanders kopen samen maar één ticket.
De drie Belgen kopen er geen.
De Nederlanders zijn nog meer verwonderd: 'HOE gaan jullie DAT doen'?
'Dat zul je wel zien' zeggen de Belgen.
Op de trein begint de controleur aan zijn ronde en de drie Nederlanders gaan samen op één toilet.
De drie Belgen gaan ook samen op één toilet; maar de laatste Belg klopt eerst op de deur van het toilet van de Nederlanders.

De Nederlanders schuiven hun ticket onder de deur …

Jantje komt thuis van school en vertelt trots: "Ik heb vandaag mijn eerste Engelse les gehad. Nu kan ik ook "dank je wel" zeggen in het Engels." Zijn moeder antwoordt: "Dat is goed, want tot nu toe kon je dat nog niet eens in het Nederlands."

Drankcontrole
Politieagent: “Wat heeft u gedronken?”
Bestuurder: “Schrijf maar op een bak bier, want champagne kun je toch niet schrijven ...”

Politieagent: “Uw naam?”
Bestuurder: “Zscherboinsky-Crzcypierzak”
Politieagent: “Hoe schrijf je dat?”
Bestuurder: “Met een liggend streepje”

SOVA-PLASTICS

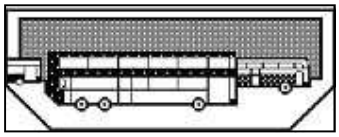

DE MEIBLOEM NV autocars - reisbureau
Kasteelstraat 149 - 8700 Tielt

WEEKEND 2015

ZATERDAG 4 JULI &

ZONDAG 5 JULI 2015

BELGISCHE ARDENNEN

OPLOSSING KRUISWOORDRAADSEL

Hier kan u de correcte oplossing vinden van het kruiswoordraadsel dat elders in dit Krantje staat.
Het woord dat we zochten is: Bing Crosby

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	K	W		V	I	S	I	O	N	A	I	R		M	
2	A			L			N			P		O	M	A	
3	K	I	W	I	B	E	S			P		M	U	G	
4	I			J		S	P	A	R			E		I	
5			L		C		I			S	M	O	K	E	Y
6	G	L	A	M	O	U	R			U	A		E		
7	L		S	A	M	B	A			D	A	K	E	N	
8	I	N	T	R	O		T		L	O	T	E	R	I	J
9	T		I	S			I			K		R		E	
10	T		G	E	M	B	E	R		U		S	A	T	E
11	E			P				U				T		S	
12	R		U	E	F	A		D	A	M		M	E	N	S
13		S		I				O		A		E		U	
14	E	L	A	N	D		K	L	A	R	I	N	E	T	
15		A			O			F		S		U			

Groot Ambachtelijke Bakkerij

bvba Ranson - Cannière

Industrie zone Noord, Lamsakker 4, 8700 Tielt

Tel. 051 63 34 89 - Fax 051 63 54 21

BTW BE 0435.449.232 - E-mail: info@ranson-canniere.be

Snack Food Poco Loco, Rumbeeksegravier 157, 8800 Roeselare, Belgium
Tel +32 (0) 51 248 022 | Fax + 32 (0) 51 240 476 | info@pocoloco.be |

MEMBER OF THE PAULIG GROUP